

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΝ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ : ΚΑΛΛΙΠΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β' ΕΤΟΣ 22^{ον} | ΑΘΗΝΑΙ 1-15 ΙΟΥΝΙΟΥ 1908 | ΑΡΙΘΜΟΣ 949

ΝΟΜΟΣ ΑΝΟΜΟΣ

ΤΡΕΙΣ ΜΗΝΕΣ ἐπέρασαν περίπου, ἀφότου ἐψηφίσθη ἕνας προστατευτικὸς νόμος διὰ τὰς γυναῖκας, ἀφότου ἡ Βουλὴ διὰ πρώτην φοράν ἠσχολήθη, μὲ τὸ ζήτημα τῆς ἐργασίας τῆς γυναικὸς καὶ ἐσκέφθη μετὰ συζήτησιν ἀρκετὰ ἀγδή, νὰ ἀνοίξη ἕνα νέον στάδιον βιοποριστικὸν διὰ τὰ ἄπορα κορίτσια.

Ὅλαι μας ἀνεπνεύσαμεν καὶ ὄλαι καὶ ὄλοι ἐπλέξαμεν ἐγκώμια καὶ πανηγυρικοὺς ὑπὲρ τῆς Κυβερνήσεως, ἡ ὁποία ἐπὶ τέλους ἐνθυμήθη ὅτι ὑπάρχουν καὶ γυναῖκες εἰς τὴν Ἑλλάδα, γυναῖκες, ὄχι μόνον ἀπὸ ἐκείνας ποὺ ἐγεννήθησαν μὲ τὸν δρόμον τῆς ζωῆς στρωμένον μὲ λουλούδια, ἀλλὰ ἀπὸ τὴν μεγάλην πλειονότητα τῶν ἄλλων, ποὺ εἰς κάθε βῆμα ταν σκοντάπτουν ἐπάνω εἰς ἀγκάθια καὶ εἰς προσκόμματα ἀνυπόβλητα.

Ὁ νόμος ἐψηφίσθη, ἡ εἶδησις διεδόθη εἰς ὄλα τὰ σημεῖα τοῦ ὀρίζοντος καὶ πολλὰ ἀπὸ τὰ κορίτσια, ποὺ ξεφουρνίζει κάθε ἔτος τὸ Ἀρσάκειον καὶ τὰ ὅποια δὲν εὐρίσκουν θέσεις, ἔσπευσαν νὰ ζητήσουν τὸ σχετικὸν νομοσχέδιον διὰ νὰ κανονίσουν τὰς αἰτήσεις τῆς ὑποψηφιότητός των εἰς τὸ νέον στάδιον τῆς τηλεφωνητρίας.

Ἄλλ' αἱ αἰτήσεις δὲν ὑπεβλήθησαν, ἐκτὸς ἐλαχίστων, διότι μόνον γυναῖκα, στερουμένη τὸ ψωμί, θὰ ἐδέχτο νὰ ἐργασθῆ εἰς ἔργον τόσον

ἀνιαρὸν καὶ ἐκνευριστικὸν ὅσον εἶναι τὸ τηλέφωνον καὶ νὰ πληρώνεται μὲ πενήντα μόνον δραχμὰς τὸν μῆνα.

Ὡστε ὁ νομοθέτης ἀντὶ νὰ ἀνοίξη στάδιον ἐργασίας διὰ τὰς γυναῖκας, ἐφεύρε τρόπον ἐξοικονομήσεως ἐνὸς κονδυλίου τοῦ προϋπολογισμού. Οἱ τηλεγραφηταὶ θὰ πληρώνονται βεβαίως ἀναλόγως τοῦ βαθμοῦ των καὶ ὅταν ἐργάζονται εἰς τὸ τηλέφωνον, ἡ δὲ διαφορά τῆς ὀρισθείσης διὰ τὰς τηλεφωνητρίας ἀμοιβῆς θὰ μένη εἰς ὄφελος τοῦ κράτους. Ἄρα εἰς ἴσην μεταξὺ ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς ἐργασίαν ἀνισὸς ἀμοιβῆ.

Εἶνε λυπηρὸν ὅτι τὸ κράτος, τὸ ὁποῖον εἰς τὰ νομοθετικὰ ζητήματα ἀντιπροσωπεύεται ἀπὸ ἀνδρας, παρουσιάζεται εἰς τὸν πρῶτον ὑπὲρ τῆς ἐπεκτάσεως τῆς γυναικείας ἐργασίας νόμον, ὡς ὁ τοκογλύφος ἰδιώτης βιομήχανος, ὁ ὁποῖος ἀρνέεται εἰς τὴν γυναῖκα τὸ δικαίωμα νὰ κερδίση ὅσα καὶ ὁ ἀνδρας εἰς ἐργασίαν ἴσην, συχνὰ ἴσως πολὺ ἀνωτέραν. Καὶ εἶναι ἀκόμη λυπηρότερον, ὅτι Ἕλληνες ἀνδρες, οἱ ὁποῖοι καὶ πάντοτε ἀρέσκονται τόσον νὰ αὐτοκηρύττωνται προστάται τῆς γυναικὸς καὶ νὰ τάσσουν πάντοτε ὡς ἐπιχείρημα, ὅτι θυσιάζονται ὑπὲρ αὐτῆς, δεικνύονται τόσον ἄστοργοι καὶ ἄδικοι καὶ μεροληπτικοὶ εἰς τὸν νόμον αὐτὸν τῆς γυναικὸς ὑπαλλήλου.

Δὲν ἀρκεῖ ὅτι ὄρισαν ἡλικίαν, καθ' ἣν πλεόν κάθε γυναῖκα δύσκολα ἀποφασίζει νὰ κατα-

φύγη εις δημοσίαν θέσιν, δὲν ἀρκεί ὅτι ὄρισαν δίπλωμα διδασκαλικόν, ἐνῶ δὲν χρειάζεται διὰ τὸ ἔργον τῆς τηλεφωνητρίας τίποτε ἄλλο παρὰ νὰ ἀκούη καὶ νὰ προσέχη εἰς ὅ,τι τῆς λέγουν, δὲν ἀρκεί ὅτι ἀπέκλεισαν τὴν ἔγγαμον γυναίκα, ἢ ὅποια ἐπὶ τέλους εἴμπορούσε νὰ συνεργάζεται μετ' ὅν τηλεγραφητὴν καὶ ταχυδρομικὸν σύζυγον, ἀλλὰ ὄρισαν καὶ μισθοδοσίαν ἐξευτελιστικὴν, κατωτέρα ἀκόμη καὶ ἐνὸς καλοῦ ὑπηρέτου.

Ἴδου ἕνας νόμος ἄνομος ἢ μάλλον παράνομος, ἀφοῦ στηρίζεται εἰς τὴν ἀδικίαν καὶ εἰς τὴν ἀνισότητά. Καὶ νόμοι τοιοῦτοι καταργοῦνται συνήθως ἀφ' ἑαυτῶν, διὰ τὸ δύσκολον καὶ ἀδύνατον τῆς ἐφαρμογῆς.

Ἦδη ὁ νόμος τῶν τηλεφωνητριῶν φαίνεται ἀνεφαρμόσιμος καὶ ἀχρηστος. Διὰ τοιοῦτον νὰ ψηφισθῆ; Διὰ νὰ δείξῃ ὅτι εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀκόμη, μεθ' ὅλον τὸν φαινομενικὸν πολιτισμὸν μας καὶ μεθ' ὅλην τὴν εὐφυΐαν καὶ τὴν νοημοσύνην καὶ τὴν ἐργατικότητα, ἢ ὅποια διακρίνει τὰς γυναῖκας, ὅμως οἱ ἄνδρες ἐξακολουθοῦν νὰ τὰς θεωροῦν ὄντα κατώτερα καὶ ἀνάξια κάθε εἰλικρινοῦς μερίμνης καὶ ἐνδιαφέροντος.

Διὰ νὰ πιστοποιηθῆ ὅτι ὁ νόμος τοῦ ἰσχυροτέρου βασιλεύει καὶ κυριαρχεῖ, καὶ ὅτι ἐὰν δὲν ἔχῃς γρόνθους δυνατοῦς δὲν θεωρεῖσαι ἄξιος προσοχῆς;

Ἦ διὰ νὰ ἀρχίσῃ καὶ ἐδῶ νὰ θεωρηθῆ ἀναγκαία καὶ ἀπαραίτητος ἡ γυναικεία ψήφος ἀφοῦ μόνον οἱ κάμνοντες χρῆσιν αὐτῆς — καὶ ποῖαν χρῆσιν!! — ἔχουν ὑπὲρ αὐτῶν ὅλα τὰ δίκαια καὶ τοὺς νόμους καὶ τὰς προστασίας.

Κ. Παροῦν

ΣΚΛΗΡΟΙ ΚΑΙ ΔΕΙΛΟΙ ΣΤΙΧΟΙ

Ο ΠΙΟ ΤΡΑΝΟΣ ΚΑΗΜΟΣ ΜΟΥ

Τὴν ὥρα τὴν ἐπ' ἄρα τὸ πῶς τὸ σὸν τὸ φῶς μου ἀγάλια ἀγάλια ὁ θάνατος, ἕνας θὰ νὰ εἶναι ἐμένα ὁ πῶς τρανός καημός μου.

δὲ θὰ εἶναι οἱ κούφιοι λογισμοί, τὰ χρόνια τὰ χαμένα, τῆς φτώχειας ἢ ἔργοια, τοῦ ἔρωτα ἢ ἀκοίμητη λαχτάρα, μιὰ φλόγα μεσ' τὸ αἷμα μου, προγονικὴ κατάρρα, μήτε ἢ ζωὴ μου ἢ ἀδειανή, συρμενὴ ἀπ' τὸ μαγνήτη πάντα τῆς Μούσας, μήτ' ἐσὸν χιλιόκριβό μου σπιτί.

Ὁ πῶς τρανός καημός μου

θὰ εἶναι πῶς δὲ δυνήθηκα μ' ἐσὲ νὰ ζήσω, ὡ πλάση πράσινη, ἀπάνου στὰ βουνά, στὰ πέλαγα, στὰ δάση, θὰ εἶναι πῶς δὲ σὲ χάρηκα, σκυφτός μεσ' στὰ βιβλία, ὡ Φύση, ὀλάκαιρη ζωὴ, κι' ὀλάκαιρη σοφία!

Στὴν Κυρίαν Μ. Γ. Δ.

Η ΨΥΧΗ ΚΑΙ Η ΛΥΡΑ

Στὴν Κυρία Μ. Γ. Δ.

Ἡ ψυχὴ, ποὺ εἶχε κἄτι ἀπ' τὸ σκοτάδι καὶ κἄτι ἀπ' τὰ φτερά τὰ λαβωμένα πάει μετ' ὅς ἴσκιους. Ἐφτασε τὸ βράδι, ὅλα τὰ πρίγει μέσα του ἕνα ἕνα.

— Κράτα τὸ βῆμα σου ἀλαφρά, μπροστὰ τῆς γῆς ἕνα ἴσκιος ἀπ' τὴ δική σου χάρη· νὰ φωτίσῃ θὰ ἰδῆς τὸ βράδιασμά της ἕνα λευκὸ ὑπερούσιο φεγγάρι.

Ἡ ζωντανέτρα τῆς ιδέας, ἡ λύρα, (ἔσπεκε πάντα Ἐσὸν νὰ τὴ γρικῆς) τὴ συνεπῆρε, μὴ φωτῆς ποῖα μῦτρα, πάει μετ' ὅς ῥοδούγγερα τῆς δόσης.

— Στείλε τῆς πέρα ἐκεῖ τὸ περιστέρι, Καλή, τοῦ λογιμοῦ σου, καὶ θὰ γίνοντ ῥόδα χρυτὰ ἀπὸ τῆς Αὐγῆς τὸ χέρι τὰ σύγγερα τῆς δόσης ποὺ ἀρροσθύνου.

ΟΙ ΜΥΓΔΑΛΙΕΣ

Στὴν Κυρία Μ. Γ. Δ.

Τῆς μυγδαλιᾶς σου τὸ κλωνάρι, δροσολουστὸ μεσ' σὸ ποτήρι, τὸ μοσχοβόλησε καὶ τῶκαμε κηπάρι γύρω μου τᾶχαρο τὸ μοναστήρι.

Κ' ἔστερα δάσος ἔγινε καὶ τὸ κηπάρι βαθὸν καὶ φροντωμένο κι' ὅλο μυγδαλιές: — Ἄθως; κοπέλλες τοῦ σκληροῦ πατέρα, τοῦ Γεράρη, οἷς κλαῖω, λιγώω, ὡ τυφοῦλες μυγδαλιές! Νεκρικὰ θὰ οἷς γίνοντε σεντόνια στὰ λιγερὰ σας τὰ κορμιά τὰ πέπλα τὰ λευκά, καὶ θὰ οἷς κάψῃ ἢ παρωτιά, κι' ἄλλη τυφιάτικη στολὴ θὰ πάρετε ἀπ' τὰ χιόνια. —

Καὶ μ' ἀποκρίθηκα: — Μὴν κλαῖς τὸ ριζικό μας, νὰ τὴν ποθῆς τὴν μοῖρα μας καὶ νὰ τὴν τραγουδῆς. Λιονάτες κι' ἀπὸ τᾶνθισμα κι' ἀπὸ τὸ θάνατό μας! Εἴμαστ' ἐμεῖς τὰ θύματα τῆς ἄγριας Λειμωνιάς. Αἷμα ζῆτᾶ βασιλικὸ ἢ δρακόντισσα νὰ πιῇ, νὰ πέσῃ νάποκαρωθῆ, νὰ πιῇ, καὶ νὰ χορτάσῃ, ὅσο νὰ φτάσῃ ὁ χαλαστὴς μακρ' ἄθε, ὅσο νὰ φτάσῃ μετ' ὅ γυμνὸ ἢ λιοστάλαχτο σπαθί,

Ὅσο νὰ φτάσῃ ὁ ἦρωας τὸ ξανθὸ Καλοκαίρι, κ' ἢ Λειμωνιά νὰ σκοτωθῆ. Νά, βασιλιά πατέρα μας, τὸ αἷμα μας ποῖος ξερεῖ ζωῶλες, καὶ ποῖος θάνατος, πῶς νὰ εἶναι πῶς ἀκριβοί; Στῆς θυσίας ἀπάνω τὸ βῆμα, στεφανωμένα θύματα γιὰ κάποιο λυτρωμὸ πεθαίνουμε ἀειπάρετες μυριαριθμίες· νὰ μᾶς ζηλεύῃς μὴ μᾶς κλαῖς! —

Κι' ἀπὸ τῆς μυγδαλιᾶς σου τὸ κλωνάρι, δροσολουστὸ μεσ' σὸ ποτήρι βλάστησε τοῦτο τᾶνθιρο· κ' ἢ ἀρμονικὴ του χαρὴ τὸ ἰλάρωσε καὶ τᾶχαρο τὸ μοναστήρι Ἄπὸ τὴν «Νέαν Ζωὴν» **Κωδῆς Παλαμᾶς**

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΜΙΑΣ ΝΕΟΝΥΜΦΟΥ

Ἄγαπῆ μου

ΑΠΟ ΧΘΕΣ εὐρίσκουμι εἰς τὸ βρασίλειόν μου. Ὁ γάμος μας ἔγεινε κατὰ τὸ μεσημέρι εἰς ἕνα ἐξοχικὸ ἐκκλησάκι, καὶ ἔπειτα ἐγὼ καὶ ὁ σύζυγός μου, κλεισμένοι μέσα εἰς ἕνα ἀμάξι, μόνοι μας, οἱ δύο μας ἐπήγαμεν εἰς τὸ σπιτάκι μας, τοῦ Φαλήρου.

Ἐτσι εἶχαν ἀποφασισθῆ τὰ πράγματα καὶ ἔτσι ἔγιναν· οὔτε ταξίδι εἰς τὴν Εὐρώπην, οὔτε διαμονὴ εἰς ξενοδοχεῖα, οὔτε γονεῖς καὶ συγγενεῖς καὶ φίλοι γύρω μας, τῆς πρώτης αὐτῆς ἡμέρας τῆς νέας ζωῆς, ποῦ ἀρχίζαμεν, ὅχι μετ' ὅσον ἔρωτα, ὅσον μετ' ὅσον ἐκτίμησιν καὶ ἐμπιστοσύνην μεταξὺ μας.

Τὸ σπιτάκι μας, μιὰ φωλιότα κτισμένη κάτω ἀπὸ ἕνα γιγάντειο ὀλοπράσινο δένδρο, μέσα σ' ἕνα κάμπο κεντημένο μετ' ἔμορφα λουλουδάκια, ποῦ μοσχοβολοῦν γύρω μας τὸν ἀέρα. Ἀντίκου μας ἡ θάλασσα ξεπλώνεται γαλανή, στολισμένη κι' αὐτὴ μετ' ἄσπρη πανάκια, ποῦ μοιάζουν σὰν ζευγαρωμένα περιστέρια ποῦ πλέουν κουνητὰ καὶ ἔμορφα ἐπάνω εἰς τὸ κῦμα.

Ἡ πρώτη ὥρα τῆς νέας μου αὐτῆς ζωῆς μοῦ φάνηκαν, δὲν ξέρω, πῶς νὰ σοῦ πῶ, ἀτελειώτες, μελαγχολικῆς, ὡς κἄτι νὰ εἶχαν σκοτίσει εἰς τὸν καθρὸ τῆς ψυχῆς μου οὐρανὸν, ὡς κάποιος σύννεφο νὰ ἔπλωσαν εἰς τὴν ἀγάπην καὶ τὴν συμπάθειάν μου πρὸς τὸν ἄνδρα μου.

Μοῦ φάνηκε ὅταν νὰ ἦμουν ξένη μέσα εἰς τὸ σπιτί μου, καὶ ὅταν ἀφιλοξενῆ καὶ μετ' ἄποια ἀπότομη σκληρότητα νὰ με εἰδέχτο ἢ νὰ μου ζώ τῆς ὑπανδρεμένης γυναίκας. Καὶ ἐνῶ ὁ ἄνδρας μου ἦτον ὅλος χαρὰ, ἐγὼ αἰσθνόμενον μέσα μου, ὅταν νὰ ἔσταζαν εἰς τὴν ψυχὴν μου σταλαγματιές, σταλαγματιές δάκρυα. Ὅπως κι' ἂν εἶναι ἡ πρώτη ἐντύπωσις ἐπέφερε καὶ σήμερον, ἀπὸ τὸ πρῶν ποῦ ἐπῆρα τὰ κλειδιά καὶ ἐμπῆκα εἰς τὴν κουζίνα νὰ δώσω τὰς πρώτας μου δικταγὰς, ἢ ζωὴ μου ἀρχισε νὰ με ἐνδιαφέρει. Ἡ κουζίνα μου λάμπει ὅλη ὅταν ἕνα ὀπλοστάσιο ἐφωδιασμένο μετ' ὅ νεώτερα καὶ πολυτιμότερα ὄπλα, μετ' ὅ ὅποια ἔχω νὰ ὑπερασπίσω πρῶτα τὴν ὑγείαν, ἔπειτα καὶ ἕνα μεγάλο, νομίζω, μέρος τῆς εὐτυχίας μου.

Ἐτσι τοῦλάχιστον μοῦ εἶπεν ἡ μητέρα μου, ὅταν δύο ἡμέρες πρὸ τοῦ γάμου ἐφέραμε τὰ τελευταῖα μικροπραγματάκια ποῦ ἐχρειάζοντο γιὰ τὴν κουζίνα μας. Μηχανίτες μικρές, τιποτένιες, ἐδῶ γιὰ κόψιμο τῆς πατάτας καὶ τοῦ καρότου εἰς ἔμορφα σχήματα, ἐκεῖ γιὰ στιγ-

μαῖο καθάρισμα τῶν φρούτων ἢ γιὰ πέρασμα καὶ ξεπάχισμα τοῦ ζουμιού.

Τῆς εἶπα ὅτι ἔμορφα δὲ νὰ παραλείψωμεν μερικὰ μικροπραγματάκια τῆς κουζίνας καὶ νὰ στολίσωμε μετ' ἔμορφα bibelots τὸ σαλονάκι μας. Ἡ μητέρα μου τότε μετ' ἔπρεν ἀπὸ τὸ χέρι, μετ' ἔφερεν ἐμπρὸς εἰς τὸ μεγάλο μηχανικὸ φουρνέλο καὶ μοῦ εἶπεν μετ' ἐπιστημότητα μοναδική: Ἄκουσε παιδί μου. Ἐδῶ μέσα εἰς αὐτὴ τὴ μηχανὴν θὰ κατασκευάζεται κάθε ἡμέρα ἕνα μεγάλο μέρος τῆς εὐτυχίας σας. Αὐτὴ ἡ φωτιὰ ποῦ θὰ κελῆ μέσα ἐδῶ, θὰ θερμάνῃ τὴν ἀγάπην καὶ τὴν ἐκτίμησιν τοῦ ἀνδρός σου. Οὔτε ἡ ἔμορφα σου, οὔτε ἡ νεότης σου, οὔτε τὰ γράμματα ποῦ ἔμαθες, οὔτε ἡ ὠραίες σου τουαλέτες, οὔτε ἡ μουσικὴ σου, οὔτε ἡ καλωσύνη σου, οὔτε ἡ ἐξυπνάδα σου, οὔτε ὅλα αὐτὰ μαζὶ θὰ κάμουν γιὰ τὴν εὐτυχίαν σου ὅ,τι θὰ κάμῃ ἡ καλὴ καὶ περιποιημένη καὶ νόστιμη καὶ ποικίλη καὶ θεοπτικὴ τροφή, ποῦ θὰ στολίσῃ κάθε ἡμέρα τὸ τραπέζι σας. Βάλε το καλὰ εἰς τὸ νοῦ σου αὐτό, παιδί μου. Οἱ ἄνδρες θέλουν νὰ τρώγουν καλὰ. Καὶ θέλουν νὰ βλέπουν, νὰ αἰσθάνωνται ὅτι ἡ γυναῖκα των φροντίζει μόνη τῆς διὰ τὸ φαγητόν των. Ὅσον καλὴ κι' ἂν εἶναι ἡ μαγειρίσά σου, μὴν ἐμπιστευθῆς ποτέ εἰς αὐτήν. Πρῶτον, γιὰτὶ θὰ σὲ κλέπτῃ καὶ θὰ ἐξοδεύῃς γιὰ τὴν κουζίνα τὰ διπλά, ἴσως καὶ τὰ τριπλά ἀπὸ ὅσα πρέπει. Κι' ἔπειτα διότι μιὰ ματιὰ τῆς νοικοκυρᾶς βλέπει ὅσα δὲ βλέπουν εἰκοσι μάτια μισθωτά. Λοιπὸν ἀγάπησε τὴν κουζίνα σου, στόλιζε τὴν μετ' ἕνα χρήσιμο καὶ ἀναγκαῖο πρᾶγμα κάμε τὴν τόσον εὐχάριστη, τόσον καθαρὰ καὶ εὔμορφη, ὥστε νὰ αἰσθάνουσαι εὐχαρίστησιν, ἀγάπην, καὶ ἐνδιαφέρον γιὰ τὸ μέρος αὐτὸ τοῦ σπιτιοῦ σου.»

Καὶ θὰ τὸ πιστεύσῃς; ὅταν σήμερον τὸ πρῶν ἐμπῆκα μέσα αἰσθάνθηκα πραγματικῶς καὶ ἐνδιαφέρον καὶ εὐχαρίστησιν. Ἐκάνονισα μόνη τὸ φαγητό καὶ εἶπα εἰς τὴν μαγειρίσσα ὅτι θὰ συνεργαζώμεθα εἰς ὅλα. Ὅταν τὸ μεσημέρι ἀκριβῶς τὸ τραπέζι ἦτο σερβιρισμένο καὶ στολισμένο μετ' ὠραία λουλούδια ἀπὸ τὸν κήπο μας, ὁ Γιωργος ἔμεινε κατάπληκτος, τὰ μάτια του ἐλκμποκόπησαν ἀπὸ χαρὰν καὶ εὐτυχίαν, καὶ μοῦ εἶπε: Νὰ μιὰ εὐτυχία ποῦ ἔλειψεν ἀπὸ τὸν καὶ μόνον τὸν πατέρα μου, καὶ ποῦ ἔκαμεν ὅλην τὴν δυστυχίαν τῆς ζωῆς του. Καὶ ἔγραψεν ἀμέσως ἕνα γράμμα γεμάτο ἀπὸ εὐγνωμοσύνην εἰς τὴν μητέρα μου. Νὰ πῶς ἀρχισε νὰ κατασκευάζεται ὅπως μοῦ εἶπεν ἡ μαμά, ἡ εὐτυχία μας μέσα εἰς τὴν κουζίνα.

Νεόνυμφον

ΤΟ ΣΥΜΒΟΛΟΝ ΕΝ ΤΗ ΕΞΕΛΙΞΕΙ ΤΩΝ ΑΙΩΝΩΝ

Δ'.

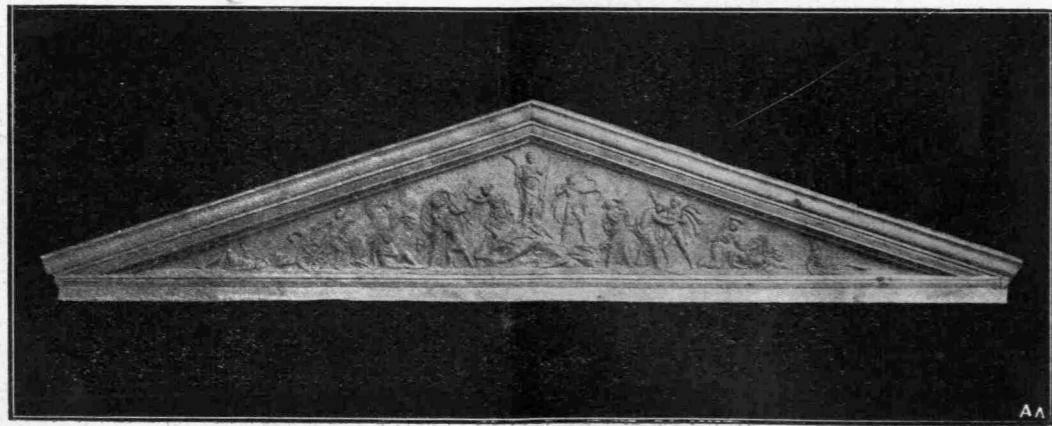
ΒΙΣΤΟΜΕΝ ΟΤΙ ἡ ἐπιστήμη τῶν συμβόλων ἀναπτυχθεῖσα ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῶν αἰσθητικῶν τάσεων τῆς ἡμετέρας ὑπάρξεως παρέσχε δύο τῶν ὠραιότερων ἐκδηλώσεων τῆς σκέψεως—τὴν ζωγραφικὴν καὶ τὴν ἀρχιτεκτονικὴν. Αἱ δύο αὗται τέχναι συμπληροῦσαι, οὕτως εἰπεῖν, τὴν ποίησιν καὶ τὴν μουσικὴν, αἷτινες εἰσὶν ἀνάλογοι αὐτῶν ἐν τῇ ἐπιστήμῃ τῶν ἤχων ἠκολούθησαν τὰς αὐτὰς φάσεις τοῦ μεγαλείου καὶ τῆς μεταμορφώσεως. Ἐλθωμεν ἤδη ἐπὶ τὴν ἐξέλιξιν τοῦ κατ' ἐξοχὴν συμβόλου τῆς σκέψεως, τοῦ Γραφικοῦ Συμβόλου, ἔχοντος ὡς κίνητρον τὴν λογικὴν ἀρχὴν τὴν ὑπνώτουσαν εἰς τὸ βάθος τῆς ἀνθρωπίνης συνειδήσεως.

Ἐάν τις προσεκτικῶς παραβάλλῃ οἰοῦντο ποτε ἱερογλυφικὸν πίνακα ὡς π. χ. μεξικανικὴν τινα εἰκόνα πρὸς τὴν συνοδεύουσαν αὐτὴν πολὺ μεταγενεστέραν λεπτομερῆ ἐπεξηγήσιν, δὲν δύναται παρὰ τὴν ἐκπλαγῆ διὰ τὴν ἀντίθεσιν, τὴν ὁποίαν παρουσιάζει ἡ ἀκρίβεια τοῦ γραπτοῦ λόγου πρὸς τὸ ἀόριστον τῆς συμβολικῆς παραστάσεως.

Ἐκαστον σῆμα δὲν ἀποτελεῖ λέξιν, ἀποτελεῖ ὁμάδα ἰδεῶν, τὴν ὁποίαν ὁ ἀναγνώστης ὀφείλει νὰ ἀναλύσῃ καὶ νὰ τοποθετήσῃ ἐν τῇ μνήμῃ του, ἐάν θέλῃ νὰ ἐνώσῃ τὰ γεγονότα πρὸς ἀλληλα καὶ νὰ μὴ χάσῃ τὸ συνδετικὸν νῆμα. Αἱ ἱερογλυφικαὶ παραστάσεις ἀποτελοῦσιν, οὕτως εἰπεῖν, σημεῖα συναρμογῆς, ἐν εἶδος ἀλγεβρικῶν ἢ μουσικῶν σημειώσεων διὰ τῶν ὁποίων ὀφείλει τις ν' ἀνοικοδομήσῃ τὴν ὑψηλὴν τῆς διηγή-

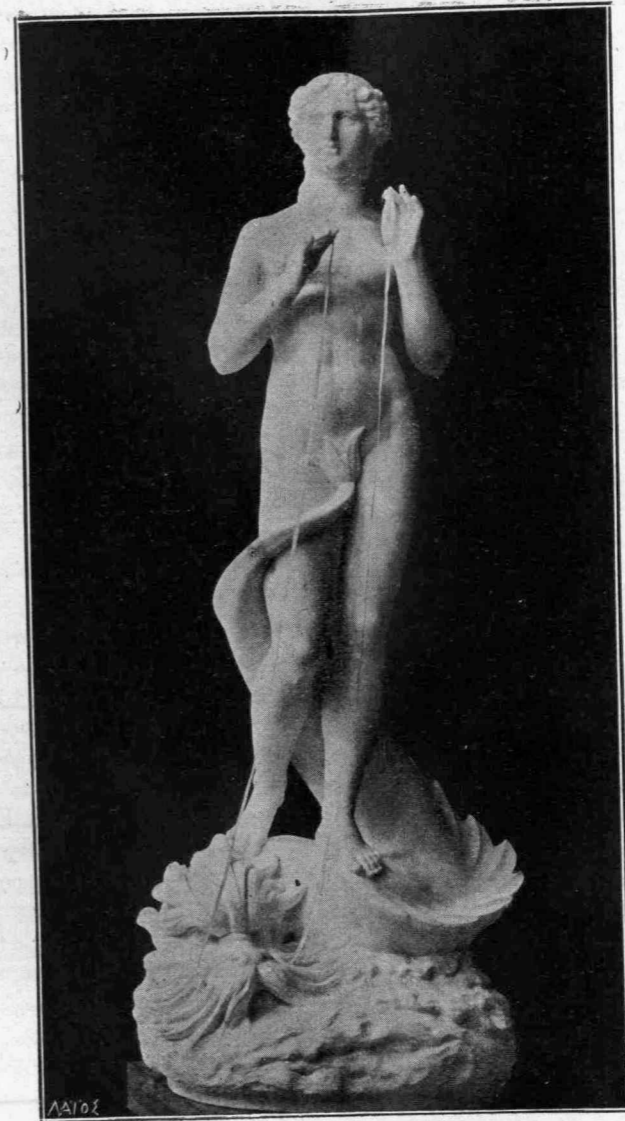
σεως διὰ προσπάθειας τοῦ πνεύματος ἀνάλογον πρὸς τὴν τῶν λύντων γρίφους μέθοδον. Καὶ τοὺς γρίφους τούτους λύει σήμερον ἡ ἐπιστήμη εὐχερῶς διὰ τῶν ἀόκνιων ἐργατῶν τῆς *Oppert Morgan, Winkler, Abel*, καὶ τοῦ δαιμονίου *Schiaparelli* τοῦ ἐρμηνεύοντος τοὺς παπύρους, τοὺς μαγικοὺς παπύρους τοὺς περιέχοντας μυστικοὺς τύπους πρὸς ἐξορκισμὸν τῶν πονηρῶν πνευμάτων. Τὸ ἀβέβαιον τῶν στροφῶν τοῦ πνεύματος, τὸ φευγαλέον τῶν εἰκόνων, ἡ μονότονος παράθεσις σειρᾶς μορφῶν ἄνευ φαινομενικοῦ δεσμοῦ, τοιοῦτοι εἰσὶν οἱ χαρακτήρες, τοὺς ὁποίους παρουσιάζουσι τὰ πρῶτα δοκίμια τοῦ γραπτοῦ λόγου. Ἡ ἀοριστία τῶν γραφικῶν σημάτων καθίσταται ἔτι μᾶλλον καταφανῆς, ὡς ἂν πρόκειται περὶ διατυπώσεως μεταφυσικῶν ἰδεῶν ἢ γενικώτερον περὶ παραστάσεως πραγμάτων μὴ ὑπόπιπτόντων εἰς τὴν ὄρασιν, καθότι τὴν ἱερογλυφίαν ἀποτελεῖ ἡ ὀπτικὴ παράστασις, ἡ ὀπτικὴ εἰκὼν τῶν ἀντικειμένων. Ἐάν τις εὐκόλως παριστᾷ ἐν δένδρον, μίαν οἰκίαν, πολὺ δυσκόλως θὰ παραστήσῃ τὴν ἰδέαν τῆς νυκτός, ἐπὶ παραδείγματι, ἀνάγκη ὄθει νὰ καταφύγῃ εἰς συμβολικὸν σῆμα. Οἱ Μεξικανοὶ μετεχειρίζοντο ὡς τοιοῦτον τὸν βύαν, οἱ Σῖναι σκοτεινὸν μηνίσκον, ἐνῶ οἱ Αἰγύπτιοι ἐσχημάτιζον ὁμάδα ἐνθυμίζουσαν εἰς τὸ πνεῦμα τὴν ἰδέαν τῶν ἀστρῶν καὶ τοῦ οὐρανοῦ θόλου.

Καθὼς αἱ λοιπαὶ συμβολικαὶ τῆς σκέψεως ἐκδηλώσεις οὕτω καὶ ἡ κυρίως γραφὴ ἔτυχε τῆς τελείας αὐτῆς ἀναπτύξεως παρὰ τοῖς μᾶλλον ὑπὸ τῆς φύσεως προνομιούχοις λαοῖς. Ἐκαστον σημεῖον τῆς ἐξελίξεως αὐτῆς φωνάζει ὅτι ἦλθεν εἰς χεῖρας μᾶλλον πεπολιτισμένης φυλῆς. Αἱ ἀγριαὶ φυλαὶ ἠρκέσθησαν εἰς τὴν ἱερογλυφίαν, πλείονες τούτων οὐδὲ κἂν ὑπῴπτευσαν τὴν διὰ τῆς γραφῆς μετάδοσιν τῆς σκέ-

ΟΙ ΝΙΣΒΙΔΑΙ—Γ. Βρούτου

(Ἀπὸ τὴν τελευταίαν Ἐκθεσιν τοῦ Ζαππείου)

ΓΑΛΗΝΗ—Γ. Βρούτου

(Ἀπὸ τὴν τελευταίαν Ἐκθεσιν τοῦ Ζαππείου)

ψεως. Οἱ Μογγόλοι διείδον τὸν τοῦ ἀλφαβήτου μηχανισμόν, ἀλλ' ἔστησαν κατὰ τὰ πρῶτα βήματα, παρέστησαν τοὺς ἤχους χωρὶς νὰ τοὺς ἀναλύσωσι, χωρὶς νὰ τοὺς ἀναγάγωσιν εἰς τὰ ἀπλούστερα αὐτῶν στοιχεῖα τὰ φωνήεντα, τὰ σύμφωνα καὶ τὰς διφθόγγους· ἐκ τούτων τὸ πολυάριθμον τῶν γραφικῶν σημάτων τὸ ἀποτελοῦν ἓνα τῶν χαρακτήρων τῶν γλωσσῶν τῆς Ἄπω Ἀνατολῆς. Ὁ Κινέζος παριστᾷ ἐκάστην λέξιν δι' ἐνὸς καὶ μόνου συμβόλου, ὁ Ἰάπων ἐκάστην συλλαβὴν δι' ἐνὸς σηματος. Οὐδεὶς θὰ ἠδύνατο νὰ παραβάλλῃ τὸν φόρτον τῶν Ἀσιατικῶν γλωσσῶν πρὸς τὴν ἀπλότητα καὶ τὸν θαυμάσιον μηχανισμόν τοῦ ἡ-

μετέρου ἀλφαβήτου. Οἱ Σημίται πρῶτοι ἐδημιούργησαν τὸ ἀληθὲς ἀλφάβητον, ἄλλοι Σημίται τὸ ἐκαθάρισαν καὶ τὸ μετέδωκαν ἐν Εὐρώπῃ, τέλος ἡ μεγαλοφυΐα τῶν Ἑλλήνων, τοῦ προνομιούχου τούτου κλάδου τῆς μεγάλης τῶν Ἀρίων οἰκογενείας ἐσχημάτισε τὴν γραφικὴν τῶν ἤχων κλίμακα.

Ἐκαστον σύστημα γραφῆς ἀντικατοπτρίζει οὕτως εἰπεῖν τὴν φυλὴν, ἢ ὁποία τὸ συνέλαβεν. Ὁ συμβολισμὸς τῶν Ἰνδικῶν φυλῶν δεικνύει λαοὺς ἀνικάνους νὰ λύσωσι, νὰ σχίσωσι τὰ σπάργανα τῆς ἀρχεγόνου καταστάσεως.

Τὸ τοῦ Κάδμου ἀλφάβητον ἀποκαλύπτει τὴν ἀναλυτικὴν δύναμιν τῶν Ἑλλήνων, ἐνῶ αἱ

μυκταὶ μέθοδοι τῶν ἐθνῶν τῆς Ἀπωτάτης Ἀνατολῆς ἐνθυμίζουσι τὴν στασιμότητα τῶν Ἀσιατικῶν φυλῶν.

Ἡ γραφὴ εἶναι ἡ τέχνη, δι' ἧς ἡ ἀκουστικὴ τοῦ ἀντικειμένου μορφή ἀναπληροῦται διὰ τοῦ ὀπτικοῦ συμβόλου. Ὁ Ὀράτιος λέγει, «ζωρρότερον κρούεται ἡ ψυχὴ διὰ τῆς ὁράσεως παρὰ διὰ τῆς ἀκοῆς.»

Ὁφείλομεν ἤδη νὰ εἰπώμεν, ὅτι τὸ γραφικὸν σῆμα μεταφράζον γραπτῶς τὸν λόγον, ἀκολουθεῖ τοῦτον εἰς ὅλας αὐτοῦ τὰς ἐξελίξεις, αἱ τύχαι αὐτῶν συγχέονται. Οἱ ὀρίζοντες ὅθεν τοῦ γραπτοῦ λόγου εἶναι οἱ αὐτοὶ καὶ οἱ τοῦ προφορικοῦ δηλ. Φιλοσοφία καὶ Ἐπιστήμη. Δέον νὰ προσθέσωμεν ὅμως, ὅτι ἡ γραφὴ ἠύρνε σημαντικῶς τὸ ἔδαφος τῶν ἐρευνῶν τῆς γλώσσης προσδίδουσα εἰς αὐτὴν μείζονα ἰσχύν, μείζονα ἀναλύσεως δύναμιν, τῆς ὁποίας τὰ φωνητικὰ σύμβολα οὐδαμῶς οὐδέποτε θὰ προσεκτάντο. Πᾶσα γλώσσα δύναται νὰ παραγάγῃ λαμπρὰν ἔστω φιλολογίαν ἄνευ τῆς βοηθείας τῶν γραπτῶν σημάτων, δύναται νὰ γεννήσῃ ποιητὰς, ρήτορας, φιλοσόφους, ἀλλὰ δὲν θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τῆς ἐπιστήμης. Τὰ φευγαλέα σχήματα τοῦ λόγου δὲν ἀποτελοῦσιν ὄργανον ἀκριβείας ἀκριβείας καὶ ἀσθηρότητος πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν αὐστηρῶν μεθόδων τῶν ἀναλυτικῶν ἐρευνῶν. Τὰ Vedas τὰ Ὀρφικὰ ἄσματα, ἡ Ἰλιάς ἦτο δυνατόν νὰ συντεθῶσιν ὑπὸ αἰοιδῶν ἀγνοούντων ἔτι τὴν χρῆσιν τῆς γραφῆς· ὁ ρυθμὸς, τὸ θέμα, τὸ ἐνδιαφέρον τῆς διηγήσεως ἤρουν, ὅπως χαράξωσι τὰς στροφὰς ταύτας ἐν τῇ μνήμῃ, πλὴν τούτου ὁ ὕμνος, τὸ ποίημα δὲν εἶναι ἡ σειρὰ εἰκόνων ἄνευ ὀρισμένης τάξεως, μία τούτων δύναται νὰ μετατεθῇ ἢ ἐξαλειφθῇ ἄνευ καταστροφῆς τοῦ ὅλου ἔργου. Τοῦτ' αὐτὸ οὐδαμῶς δύναται νὰ λεχθῇ περὶ τῶν ἐπιστημονικῶν ἀληθειῶν. Ἐνταῦθα δὲν πρόκειται περὶ οἰασθῆτινος παραθέσεως τύπων, ἀλλὰ περὶ ἀλύσου συλλογισμῶν συνδεομένων ἀλλήλοις δι' ἀρρήκτων δεσμῶν ἄνευ τῆς βοηθείας τῆς γραφῆς θὰ ἤρχετο στιγμή, καθ' ἣν ἡ ἀνθρωπίνη μνήμη θὰ ἐλύγισσε, θὰ ἐκάμπτετο, θὰ συνέπτυσσε τὰς πτέρυγας ὑπὸ τὸ βάρος τῶν γνώσεων. Ἐὰν εἰς τῶν δεσμῶν τούτων λείψῃ, ἐὰν εἰς τῶν δακτυλίων θραυσθῇ τὸ οἰκοδόμημα καταρρέει ὀλόκληρον. Ἡ ἐπιστήμη ἄρα εἶναι τὸ ἄμεσον πόρισμα τῆς γραφῆς. Πρὸς βεβαίωσιν τούτου ἄς ἐξετάσωμεν ἐκ τῶν ἐρευνητικῶν ἐπιστημῶν τὰς κατ' ἐξοχὴν θετικὰς καλουμένας, τὰς Μαθηματικὰς Ἐπιστήμας.

Ἐκαστος τῶν σταθμῶν τῶν μαθηματικῶν

ἐπιστημῶν, ἡ Ἀστρονομία ἐπὶ παραδείγματι, ἀντιστοιχεῖ εἰς νέαν ἐφαρμογὴν τοῦ γραπτοῦ στοιχείου. Αἱ πρώται, αἱ ἀρχεγονοὶ αὐτῆς ἀνακαλύψαι δὲν θὰ ἦτο δυνατόν νὰ γείνωσιν ἄνευ τῆς ὑπὸ τῶν Χαλδαίων ἀποτυπώσεως τῶν παρατηρήσεων τῶν φαινομένων τούτων, δηλ. ἄνευ τῆς βοηθείας τῆς γραφῆς ἔστω καὶ ὑπὸ μορφῆν σφηνοειδῶν. Οἱ Χαλδαῖοι μάγοι ἀπὸ τοῦ ὕψους τῶν πύργων τοῦ Θεοῦ, ἀπὸ τοῦ ὕψους τῶν μνημείων, τὰ ὅποια ὁ Botta ἀνεκάλυψεν ἐν τῇ χώρα τῶν Sennaar, ὡς ἀποτελοῦντα τὴν Νωεὺ τῶν προφητῶν, ἀπὸ τῆς κορυφῆς τοῦ ναοῦ τοῦ χρησιμεύοντος καὶ ὡς ἀστεροσκοπεῖον, ἄγρυπνοι τὰς καταστέρους νύκτας ἠρεύων τὰς ἀρμονίας τῶν οὐρανίων κόσμων, ἐξήταζον τὴν προαιωνίως διαγεγραμμένην, τὴν ἀτέρμονα τῶν ἀστέρων τροχίαν, ἐχάρασσον μὲ ἐκπληξιν καὶ θαυμασμὸν ἐπὶ πλίνθου διὰ σιδηροῦ στελεοῦ τὴν μυστηριώδη κίνησιν τῶν πλανητῶν, τοὺς γρίφους καὶ τὰ αἰνίγματα τῶν κόσμων τῆς κυανῆς ἀβύσσου, τῶν πολυαριθμῶν ἀστερισμῶν τοῦ Γαλαξίου «τοῦ κονιοροῦ τῶν ἀστέρων» κατὰ τὴν φράσιν τοῦ Μίλτωνος. Εἰς πολὺ μεταγενεστέραν ἐποχὴν νέαι συμβολικαὶ παραστάσεις, ὡς τὰ γεωμετρικὰ σχήματα, ἢ τριγωνομετρία κατέστησαν τὸν Ἰππάρχον πρόδρομον τοῦ Κορπενίκου, τὸν Κοπερνίκου πρόδρομον τοῦ Καπλάρου τοῦ «νομοθέτου τοῦ οὐρανοῦ». Ὅντος ἡ νεωτέρα ἀστρονομία στηρίζεται ἐπὶ τῆς μαθηματικῆς ἀναλύσεως καὶ ἐπὶ τῶν λογαριθμῶν ἄνευ τῶν ὁποίων πληθὺς ὑπολογισμῶν θὰ ἀπέβαινε ἀδύνατος. Πάντα τὰ σύμβολα ταῦτα, πάντες οἱ τύποι οὗτοι ἀνήκουσιν εἰς τὴν ὀπτικὴν μορφήν τῆς γλώσσης, εἰς τὴν κατ' ἐξοχὴν τῶν γραφικῶν σημάτων ἐπιστήμην. Ἀδύνατον νὰ φανταθῇ τις γεωμετρίαν καὶ μηχανικὴν ἄνευ σχημάτων καὶ τύπων. Δύναται μάλιστα νὰ προβῇ τις λέγων, ὅτι ἡ ἱστορία τῆς ἐπιστήμης παρακολουθεῖ ἐν πολλοῖς τὴν ἱστορίαν τῶν γραφικῶν σημάτων, ἀρωγῶν τοῦ συλλογισμοῦ, ὑποκαθιστῶντων τοῦτον ἀνεπαίσθητος.

Ἐκ τῆς μεταμορφώσεως τοῦ συλλογισμοῦ εἰς ἐξίσωσιν χρονολογεῖται ἡ ἐποχὴ τῶν θετικῶν ἐρευνῶν, ἡ ἐποχὴ τῶν νεωτέρων χρόνων. Μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης οἱ διάφοροι κλάδοι τῶν ἡμετέρων γνώσεων ἐβάδιζον μεμονωμένως πρὸς τυχαίας ἀτομικὰς συλλήψεις, μὴ ἔχοντες ἄλλον κοινὸν δεσμὸν ἢ τὸν ἐμπειρισμὸν τῶν μεθόδων. Ἡ ἐμφάνισις τῆς Ἀλγέβρας ἀπέτελε σεν ἀληθῆ αἰφνιδίαν ἐπανάστασιν. Καὶ ὄντως, ἡ ἐπιστήμη εἶνε ὁ διάλογος τοῦ ἀνθρώπου μετὰ τῆς φύσεως, ἥτις κανονίζει τὰς ἀπαντήσεις τῆς εἰς τὸ διαπασὸν τῆς ἐρωτήσεως. Αἱ ἀνθρώ-

πινοὶ γλώσσαι μετὰ τὰς ἀμφιρρεπεῖς, τὰς κυμαινομένας εἰκόνας τῶν, τὰς ἀορίστους ἀποχρώσεις τῶν συγκρινόμενων πρὸς τὴν γλώσσαν τῆς Φύσεως δὲν εἶνε ἡ παιδικὰ ψελλίσματα. Ὅθεν ἐπὶ αἰῶνας ἡ φύσις ἀπήντησε μόνον διὰ ψελλισμάτων. Ἦνα ἐρωτήσῃ τις τὴν Σφίγγα—Φύσιν, Ἦνα τὴν ἀναγκάσῃ ν' ἀποκαλύψῃ τὰ μυστήριά της ἐχρειάζετο δι' ἄλεκτος Τιτάνων, ἐχρειάζετο λεξικόν, τοῦ ὁποίου τὰ σύμβολα θὰ ἦσαν ἀκριβῆ καὶ ἀμετάβλητα ὡς οἱ νόμοι τοῦ σύμπαντος, γραμματικὴ, τῆς ὁποίας οἱ κρίκοι θὰ εἶχον μορφωθῆ εἰς τὸν τύπον ἀκάμπτου λογικῆς ἢ Ἀλγεβρα ἀπέτελεσε τὴν ἀναγκαίαν τιτάνειον διάλεκτον, ἡ Σφίγγς ἠττάτο!

Ἐὰν ὅθεν ἡ ποίησις καὶ ἡ ζωγραφικὴ, ἡ ἀρχιτεκτονικὴ καὶ ἡ μουσικὴ εἰκονίζουσι τὰς ἀσυνλήπτους ἐκδηλώσεις τῆς ζωῆς, ἐὰν τὰ εἶδη ταῦτα τοῦ τῆς Σκέψεως συμβολισμοῦ ἐφάπτωνται τῆς ἀνθρωπότητος δι' ἐνὸς καὶ μόνου σημείου, τοῦ σημείου τοῦ Ἰδανικοῦ, ἐὰν βλαστάνουσιν, ἀνθοῦσιν εἰς κύκλους κόσμου αἰθερίου, δι' ὃ καὶ τὸ ἀπόγειον τῆς ἀκμῆς τῶν συμπύπτει μετὰ τὰς ἐποχὰς τῆς μᾶλλον διαπύρου, τῆς μᾶλλον διαθέρμου πίστεως· ἐὰν ἐν ἕκαστον τῶν ἀριστουργημάτων αὐτῶν ἀποτελῇ ὑπεράνθρωπον προσπάθειαν τοῦ ἀνθρώπου ὑψουμένου πρὸς τὴν Θεότητα, ἐὰν ὁ Ὅμηρος καὶ ὁ Μιχαὴλ Ἀγγελος, αἱ μεγαλείτεροι τῆς τέχνης προσωποποιήσεις ἀποτελοῦσι τὴν ἀνταύγειαν τοῦ Ἑλληνικοῦ καὶ Χριστιανικοῦ Ὀλύμπου, ἡ Φιλοσοφία καὶ ἡ Ἀλγεβρα, αἱ ὑψηλότεραι τῆς Σκέψεως ἐκδηλώσεις, αἱ θαυμασιώτεροι, αἱ μᾶλλον καταπλήσσουσαι τῆς ἐπιστήμης ἐκφράσεις δὲν ἦτο δυνατόν νὰ βλαστήσωσιν ἢ ὅτε ἡ ἀνθρώπινος κρίσις εἶχεν ἐπαρκῶς ἀναπτυχθῇ, Ἦνα ἀπαλάξῃ τὸν κόσμον τῶν μεταφυσικῶν θεωριῶν.

Ἡ Ἀλεξανδρινὴ σχολὴ διείδε τὴν νέαν διάλεκτον, ἀλλ' ἠρέεσθη δειλὰ ψελλίζουσα. Τὸ σπέρμα τοῦτο μορφώθεν ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς ὑπερφύας τοῦ Εὐκλείδου, Ἀπολλωνίου τοῦ Περγαίου, τοῦ Ἀρχιμήδους, τοῦ Ἐρατοσθένους, τοῦ Ἀρχιστάρχου, τοῦ Ἰππάρχου, τοῦ Πτολεμαίου καὶ ἐξαπλωθὲν ἐν Εὐρώπῃ ἐξικνεῖται εἰς τὴν ὀριστικὴν ἐξέλιξιν τοῦ παρὰ τῆς ἰσχυραῖς φυλαῖς τοῦ Βορρᾶ ὑπὸ τὴν προὴν τῶν νεωτέρων χρόνων Ὅντος ὁ Viète πρῶτος ἀνεκάλυψε τὴν ἰσχὺν τῶν γραφικῶν συμβόλων ἐφαρμόζων αὐτὰ πρὸς λύσιν γεωμετρικῶν προβλημάτων. Ὁ Leibnitz καὶ ὁ Νεύτων βαίνοντες ἐν βῆμα ἐπὶ τὰ πρόσω ἐφεύρισκον τὸν ὑπολογισμὸν τῶν ἀπειροελαχίστων, τὸ λεπτότερον ἔργον τῆς ἀπαρμιλλοῦ ταύτης γλώσσης. Ἀλλὰ μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης τὰ γραφικὰ Σύμβολα δὲν εἶχον ἔτι ἐξέλθει τῶν ὀρίων τῆς μαθηματικῆς καθα-

ρῶς ἐπιστήμης. Ὁ Νεύτων ἐξήτησε παρ' αὐτῶν ἐξήγησιν τῶν φαινομένων τοῦ σύμπαντος. Ἀφίνων τὸ τηλεσκόπιον τοῦ Γαλιλαίου καὶ τοῦ Καπλάρου ἐτόλμησε διὰ τῆς νέας διαλέκτου νὰ ἐρωτήσῃ τὴν φύσιν περὶ τοῦ μυστηρίου τῶν οὐρανίων καὶ τὴν ἠνάγκασε νὰ τοῦ ἀποκαλύψῃ τὴν ἀρμονίαν τῶν κόσμων. Κραυγὴ θαυμασμοῦ ἀντήχησε καθ' ὅλην τὴν Εὐρώπην. Πλειὰς ἐνδόξων ἀνδρῶν—Euler, Clairant, d'Alembert βαδίζουσα ἐπὶ τὰ ἴχνη τοῦ διδασκάλου ἐχάραξε τοὺς ὀριστικούς νόμους τῆς νεωτέρας ἀστρονομίας. Ὁ Laplace συνεχίζων καὶ συμπληρῶν τὸ ἔργον τῶν προκατόχων του, ἴδρυσεν ἄφθιτον μνημεῖον, τὸ ἀριστούργημα ἴσως τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος, τὴν οὐράνιον μηχανικὴν. Καὶ οὕτω τὴν γαλανὴν αὐτὴν ἀβυσσον, τὸν οὐρανὸν αὐτόν, τὸν ὁποῖον οἱ Τιτᾶνες δὲν ἠδυνήθησαν νὰ φθάσωσιν, ἡ ἄλγεβρα μετὰ τοὺς μυστηριώδεις τύπους τῆς ἠρεῦνα, ἐνεβάτευν εἰς τὰ μᾶλλον μεμακρυσμένα βάθη του. Σχεδὸν κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν ὁ Lagrange ἐδημιούργει τὴν μηχανικὴν, ὁ Fourier τὴν θεωρίαν τῆς θερμότητος, ὁ Fresnal τὴν τῆς ὀπτικῆς, ὁ Poisson καὶ Cauchy, οἱ διάδοχοι τοῦ μεγάλου αἰῶνος ἔρριπτον, ἔσπειρον μετὰ ἀνοικτὰς τὰς χεῖρας τὰς ἀνακαλύψεις ἐπὶ ὅλων τῶν σκοτεινῶν σημείων τῶν μαθηματικῶν καὶ φυσικῶν κλάδων.

Ἀγγελικὴ Παναγιωτάτου

ΣΟΦΑ ΛΟΓΙΑ

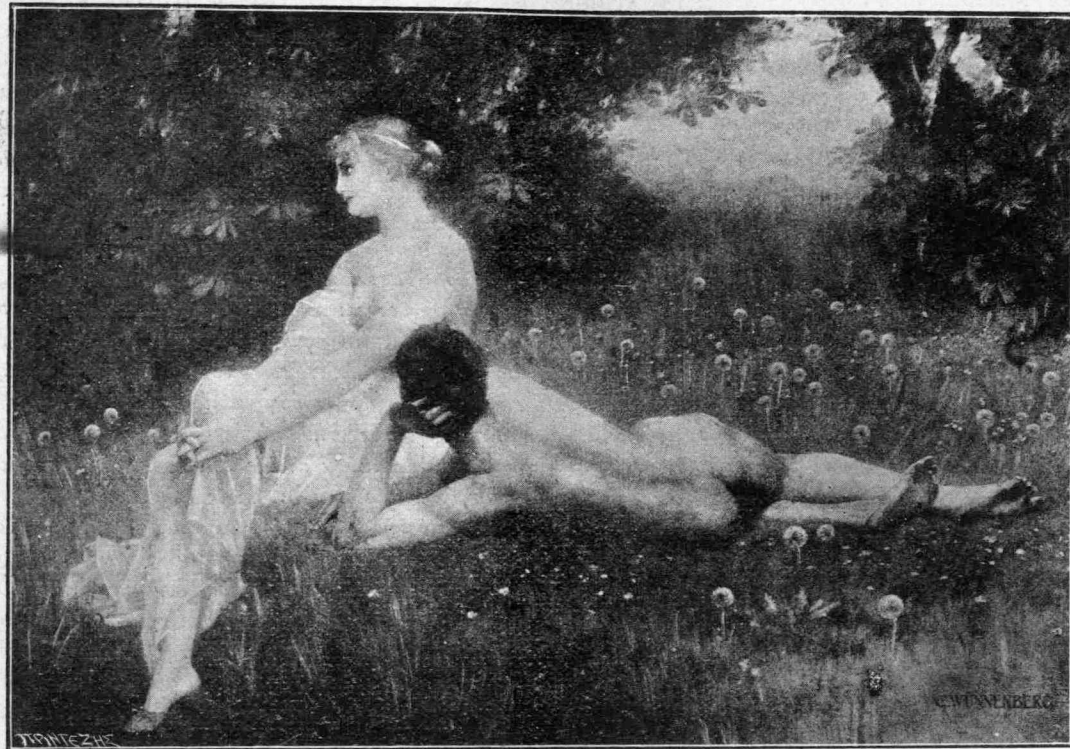
Δὲν ὑπάρχει εἰς τὸν κόσμον λόγος δυνάμενος νὰ δικαιολογήσῃ τὸν ἐπιληπτικόν. τὸν φθισικόν, καὶ τὸν ὑποχονδριακόν ἢ ἀλκολικόν, οἱ ὅποιοι διὰ τοῦ γάμου μεταδίδουν εἰς μίαν ὀλόκληρον γενεὰν τὴν παραφροσύνην. τὴν φθίσιν καὶ τὴν ἐπιληψίαν.

Ὁ ἔρωσ εἶναι ἡ ἀγιωτέρα χαρὰ τῆς ζωῆς. Ἀλλὰ μεσβάλλεται εἰς ἱεροσυλίαν, καὶ βλασφημίαν, ὅταν δημιουργῇ δυστυχεῖς καὶ ἀναπίρους.

Ὁ ἔρωσ εἶναι ἡ γιάλη, εἰς τὴν ὁποίαν εἶναι κλεισμένη ἡ γοητεία τῆς ζωῆς. Τῶν ἀσθενῶν ὁ ἔρωσ εἶναι γιάλη κλεινοῦσα δηλητήριον καὶ θάνατον.

Ὁ ἐν τῇ ἀσθεῖα κροφῶν πατέρας, διαβάσει ἔπειτα εἰς τὰς προώρους ρυτίδας τοῦ προσώπου τῶν παιδῶν του τὴν καταδικὴν τῶν καὶ τὴν ἰδικὴν του.

Ὁ τεκνοποιῶν ἐν ᾧ πάσχει, ἄς προετοιμάζεται νὰ συνοδεύσῃ εἰς τὸν τάφον τὰ παιδιὰ του, μόλις θὰ τοὺς μειδίῃ ἢ ἀνοιξίς τῆς ζωῆς.

ΟΙ ΝΕΟΝΥΜΦΟΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΞΟΧΗΝ

ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΑΣΠΑΣΙΑΣ

Ἡ Ἀσπασία μὲ τὰς μαθητριάς της εἰς τὸν κήπον. Ἡ Μελπομένη ἐρχεται καὶ διηγεῖται πῶς ἐπέρασε τὰς πρώτας ἡμέρας τοῦ γάμου της εἰς μίαν ἐξοχὴν.

Μελπομένη. Χαίρετε, ὦ φίλοι. Σὰς εἶχα τόσον ἐπιθυμήσει, ὥστε μόλις ἐφθάσαμεν πρὸ μιᾶς ὥρας εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ ἰδοὺ ἐγώ. Ὁ Κλεόβουλος μὲ παρεκάλεσε νὰ ἔλθω νὰ εὐχαριστήσω καὶ ἐκ μέρους τοῦ τὴν θεῖαν Ἀσπασίαν, διότι τόσον καλὰ μὲ ἐμόρφωσε καὶ μοῦ ἐδίδαξε τὰ νέα μου καθήκοντα.

Ἀσπασία. Εἶσαι λοιπὸν εὐτυχὴς, ὦ Μελπομένη. Καὶ ὁ Κλεόβουλος εἶναι ὁ κκλὸς σύζυγος μὲ τὰς νέας ιδέας, ὅπως σοῦ τὸ εἶχα προειπεῖ. Ἡ διαμονὴ σας εἰς τὴν ὠραίαν ἐξοχὴν μέσα εἰς τὸ θαυμάσιον τοπίον, εἰς τὸ ὅποιον ἐμείνατε, ἦτο βεβαίως εὐχάριστος;

Μελπομένη. Πόσας σοῦ ὀφείλω χάριτας διὰ τὴν ιδέαν σου αὐτήν, ὦ Ἀσπασία. Πραγματικῶς δι' ἐμέ; ἢ ὅποια ἐσυνείθισα νὰ ζῶ ἀπὸ τὰ μικρὰ μου χρόνια εἰς τὸν ἐλευθέρον ἀέρα καὶ ἐδῶ ἔπειτα, ὅπου ἡ ἐλευθερία ἔχει τὸν ὑψηλότερον θρόνον της, θὰ ἦτο τρομερὸν νὰ κλεισθῶ ἀμέσως μετὰ τὸν γάμον μου εἰς τὸν γυναικωνίτην τῆς Ἑλλῆς καὶ νὰ ζῶ ἀμέσως ὑπὸ τὸν

ἐλεγχον καὶ τὴν ἐπίβλεψιν πενθεροῦ καὶ πενθερᾶς. Καὶ ἡ μὲν Ἑλλῆ εἶναι καλὴ καὶ ἔννοε τὴν ἐλευθερίαν καὶ ὅλα τὰ καλὰ τὰ ὅποια τὴν ἀκολουθοῦν. Ἀλλ' ὁ σύζυγός της...

Ἀσπασία. Ὁ σύζυγός της εἶναι ὅπως ὅλοι οἱ παλαιοὶ σύζυγοι, ὅλοι ὅσοι ἀντιστρατεύονται καὶ κκταπολεμοῦν τὰς νέας ιδέας. Ἀλλὰ μὴ φοβείσαι. Ἡ Ἑλλῆ ἐτοιμάζει τὸ σπιτάκι σας, τὴν ἐρωτικὴν φωλεάν σας, ὡς λέγει. Καὶ μοῦ ἐζήτησε τὴν συμβουλὴν μου καὶ εἰς τὴν διαίρεσιν τῶν κοιτῶνων καὶ εἰς τὴν ἐπίπλωσιν καὶ δικκόσμησίν των.

Ἡ Μελπομένη, κάθηται εἰς τὰ πόδια τῆς Ἀσπασίας. Ὡστε θὰ ἔχω ὠραία ἐπιπλα καὶ ἔργα τέχνης, ὅπως αὐτὰ ἐδῶ, ποῦ στολιζοῦν τὸ θαυμάσιον αὐτὸ περιστύλιον.

Ἀσπασία. Ἴδου τὸ δῶρόν μου διὰ τὸν γάμον σου καὶ ἡ πρώτη εἰκὼν ποῦ θὰ στολίση τὴν ὠραίαν αἴθουσάν σου τῆς μουσικῆς. Εἶναι ὁ Ὀρφεὺς ποῦ μὲ τὴν λύραν τοῦ ἐξεπόρθησε καὶ τὸν Ἄδην ἀκόμη καὶ ἐλευθέρωσε τὴν Εὐριδίκην. Θὰ ἐξακολουθήσης λοιπὸν τὴν μουσικὴν, θὰ παίζης τὸν αὐλὸν καὶ τὴν λύραν σου, ὅταν αἱ φροντίδες τοῦ σπητιοῦ σου δὲν θὰ σὲ ἀπασχολοῦν. Δὲν πρέπει ποτέ, παιδιὰ μου, νὰ παρ-

ΟΡΦΕΥΣ ΚΑΙ ΕΥΡΙΑΙΚΗ

μελήτε μετὰ τὸν γάμον τὰς ὡραίας τέχναις καὶ ἐν γένει κάθε τι τοῦ στολιζέει τὸ πνεῦμα σας καὶ ἐξυψώνει τὰς ψυχὰς σας εἰς τὰς σφαίρας τοῦ ἰδανικοῦ.

Τὴν μουσικὴν μάλιστᾶ, τὴν γλωσσικὴν αὐτὴν τῶν θεῶν, τὴν ὁποῖαν μόνον οἱ ἐκλεκτοὶ καὶ προνομιούχοι κατέχουν, δὲν πρέπει νὰ τὴν παραμελήτε καὶ ἕως τὸ βελθὸν γῆρας σας ἀκόμη. Εἶναι ὁ καλλίτερος καὶ εὐγενέστερος σύντροφός μας καὶ εἰς τὴν χαρὰν καὶ εἰς τὴν λύπην. Ὄταν ὁ σύζυγός σου εἶναι κουρασμένος ἢ λυπημένος ὁ αὐλός σου θὰ τὸν ξεκουράσῃ καὶ θὰ τὸν παρηγορήσῃ. Μὴ λησμονήτῃς ποτὲ ὅτι εἰς τὸν αὐλόν σου καὶ τὴν μουσικὴν ἰδιοφυΐαν σου χρεωστέεις καὶ τὴν ἀγάπην τοῦ συζύγου καὶ τὴν ἀνεύρεσιν τῆς οἰκογενείας σου.

Μελπομένη. Καὶ πόσον μὰς ἔλειψε καὶ τῶν δύο, τὰς ἡμέρας αὐτὰς τῆς χαρᾶς καὶ εὐτυχίας μας εἰς τὴν ἐξοχίαν.

Θεοδότη. Πῶς δὲν εἶχες πᾶρει οὔτε αὐλόν, οὔτε λύραν μαζὶ σου.

Μελπομένη. (δακρύνουσα) ὦ! Ἡ μητέρα μου ἔσπασε τὸν αὐλόν μου, διὰ νὰ μὴ ἐνθυμίζῃ εἰς τὸν ἄνδρα μου τὴν ζωὴν μου τῆς αὐλητρίδος. Καὶ ὅταν οἱ δύο μας ἐκκλήμεθα μόνοι πλησίον εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Πηνειοῦ, καὶ εἶχμεν γύρω μας τὴν πολυτέλειαν τῶν θυμικῶν δύσεων τοῦ ἡλίου, ἐπάνω εἰς τὴν ὀργιστὴν ἄνθησιν τῶν ἀγρῶν καὶ εἰς τὰ ἀσημένια νερὰ τοῦ ποταμοῦ, ἐγὼ αἰσθανόμενον νὰ μὲ κυριεύῃ μελαγχολία, διότι εἰς τὰ ὄρατα λόγια ποῦ μοῦ ἐπιθύρειν ὁ Κλεόβουλος, ξαπλωμένος εἰς τὰ πόδια μου, μόνον ἢ λύρα καὶ ὁ αὐλός μου θὰ εἴξευραν νὰ ἀπαντήσουν.

Ἀσπασία. Μὴ λυπηθῆται, κόρη μου. Τὸν αὐλόν σου θὰ ἀνκατήσῃς πολυτιμότερον ἀπὸ ἐκεῖνον ὅπου τόσο ἀνόητα καὶ ἄκριτα ἔσπασεν ἡ μητέρα σου. Ἄλλ' ἰδοὺ ὁ Εὐριπίδης. Μείνατε ὅλοι. Εἶναι ἀνάγκη, νὰ βλέπῃ νέκ καὶ καλὰ γυναικεῖα πρόσωπα, διὰ νὰ μεταβάλῃ τὴν ἔχθραν ποῦ τρέφει πρὸς τὰς γυναῖκας.

Εὐριπίδης. Χαῖρε, Ἀσπασία, ἡ μόνη καλὴ καὶ ὡραία γυναῖκα εἰς τὸν κόσμον ὅλον...

Ἀσπασία. Χαῖρε, ποιητὰ βλάσφημε, καὶ παιδί ποῦ αἱ μουσικαὶ —γυναῖκες καὶ αὐταὶ— ἐπρόκεισαν μὲ τόσα δῶρά των. Χαῖρε, ἀχάριστο παιδί, ποῦ ἐγχαλούησε μητέρα εὐφυῆ καὶ καλλιτέχνισ. Καὶ πῶς εἶναι ἡ νέκ σύζυγός σου εἰς τὴν ὑγείαν τῆς; Ἐμαθα ὅτι ἐτοιμάζει πολυτέλεστατον κροκωτὸν χιτῶνα διὰ τὴν ἐορτὴν τῶν θεσμοφοριῶν.

Εὐριπίδης. Κροκωτὸν ἱμάτιον! Ἀλλὰ δὲν κάμνει καὶ τίποτε ἄλλο ἢ μωρὰ καὶ ἐλαφρὰ καὶ ἐπιπόλαια παρὰ νὰ παραγγέλῃ ἱμάτια, νὰ χο-

ρεύῃ καὶ νὰ τρέχῃ εἰς τοὺς δρόμους καὶ εἰς τὰ σπίτια τῶν φίλων τῆς. Τὸ ἰδικό της σπίτι εἶναι ἀφημένον εἰς τὰς φροντίδας τῶν δούλων, αἱ ὁποῖαι ὅταν ἐκεῖνη λείπῃ, κατασκευάζουν πλακούντια μὲ ἀφρόγαλα καὶ μέλι καὶ ξηρὰ ἀμύγδαλα, καὶ ἀφίνουν τὰ πάντα νὰ καταρρέουν καὶ νὰ καταστρέφονται. Εἰξεύρεις ὅτι χθὲς ἦρξεν τὰς ὕρνιας ἐπάνω εἰς τὸν ἀργαλειόν, νὰ κόπτουν τὰ νήματα καὶ νὰ κοπρίζουν τὸ λινὸν πανί...

Ἀσπασία. Ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν ἄλλην σου γυναῖκα δὲν ἦσο ποτὲ εὐχαριστημένος καὶ δι' αὐτὸ τὴν διεζεύχθης.

Εὐριπίδης. ὦ! ἂν ἤξευρα τί μοῦ ἐπεφύλασεν ὁ δεύτερος αὐτὸς γάμος δὲν θὰ ἐχώριζα ποτὲ τὴν πρώτην γυναῖκά μου. Ἐκεῖνη τοῦλάχιστον μὲ ἠγάπη καὶ ἦτο φρόνιμη καὶ μὲ διηύθυνε μὲ τὴν φιλίαν τῆς. Ἐνῶ αὐτὴ εἶναι φιλάρεσκος καὶ εὐμετάβλητος καὶ μωρὰ καὶ ἀνηρὰ καὶ ἄπιστος καὶ ὑποκρίτρια καὶ κακοήθης καὶ πονηρὰ καὶ ζηλότυπος καὶ ἀσεβὴς καὶ ἀσπλαγγος.

Ἀσπασία. Εἶσαι ἴσως σκληρὸς μαζὶ τῆς...

Εὐριπίδης. Σκληρὸς ἤμην μὲ τὴν ἄλλην. Ἀλλὰ μὲ αὐτὴν ἤμουν τόσο ἐρωτευμένος, ὥστε νὰ τῆς ἐπιτρέπω πράγματα, τὰ ὁποῖα κανεὶς Ἀθηναῖος δὲν ἐπιτρέπει εἰς τὴν γυναῖκα του. Καὶ δι' αὐτὸ ἀκριβῶς μὲ βασανίζει. ὦ! Ἀσπασία, εἶμαι ὁ δυστυχέστερος τῶν ἀνθρώπων. Ἡ γυναῖκα εἶναι δι' ἐμὲ ἡ κακὴ μοῖρα, ἡ ὁποία κλῶθει καταμέλανον τὸ νῆμα τῆς ζωῆς μου.

Μελπομένη μὲ δειλίαν. Δὲν ἤμπορῶ νὰ πιστεύω, διδάσκαλε, ὅτι τόσο αἱ γυναῖκες κρατοῦν εἰς τὰ χέρια των τὴν ἀνδρικήν εὐτυχίαν...

Εὐριπίδης. Καὶ τὴν τιμὴν καὶ τὴν τύχην καὶ τὸ μέλλον. Προαισθάνομαι ὅτι μεγάλα πράγματα θὰ συμβοῦν διὰ τῆς γυναίκος. Ἡ γυνὴ εἶναι ἡ Σφιγξ, ἡ ὁποία κρύπτει εἰς τὰ στήθη τῆς τὸ μυστικὸν τῆς ἀνθρωπότητος. Καὶ ἐπειδὴ ἡμεῖς ἀπογυμνικονώμεθα τὸ μέλλον σας ἀνήκει.

Ἀσπασία. Λέγεις τοῦτο πρὸς ἐμὲ, φίλε. Ἀλλὰ τὸ πιστεύω ἀδιστακτικῶς καὶ δι' αὐτὸ καταγίνομαι νὰ μορφώσω τὰς γυναῖκας, ἀνταξίως τοῦ ἔργου, τὸ ὁποῖον ἡ ἀνθρωπότης περιμένει ἀπὸ αὐτὰς.

Εὐριπίδης. Ἀλλ' Ἀσπασία ὑπάρχει μόνον μία καὶ ἄλλαι ὁμοιοὶ αὐτῆς οὔτε ὑπῆρξαν, οὔτε θὰ ὑπάρξουν, μεθ' ὅλας τὰς προσπαθείας καὶ τοὺς ἀγῶνας σου.

Ἀσπασία. Μὴ προσβάλῃς τὴν εὐφυΐαν καὶ τὰ καλὰ αἰσθήματα τῶν κοριτσιῶν αὐτῶν, φίλε. Αἱ γυναῖκες ἕως τῶρα ἔγιναν ὅ,τι τὰς ἐκάματε μὲ τὰς ἰδέας καὶ τὰς προλήψεις, καὶ τοὺς νό-

μους σας. Τὰς ἠθέλετε δούλας ἡδονῆς καὶ παιδοποιούς μόνον. Τώρα αἱ γυναῖκες θὰ γίνουν ὅ,τι θὰ τὰς κάμωμεν ἡμεῖς. Πνεύματι καλλιέργημένα, ψυχῇ γενναῖα καὶ δίκαια. Τὰς γυναῖκας θὰ τὰς ἐξυψώσουν αἱ γυναῖκες πάλιν χάριν σας, πάλιν διὰ τὴν εὐτυχίαν σας.

Ναυτικὸ ἢ φιλόραχος.

Ἡ ΠΡΩΤΗ ὙΦΗΓΗΤΡΙΑ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

ΠΡΩΤΑ ΑΝΑΒΟΛΑΣ καὶ ὑπεκφυγὰς. αἱ ὁποῖαι ἤσαν διοργανωθῆ ἐπιτηδεῖαι; παρὰ μερίδος μικρᾶς, εὐτυχῶς, κυρίων ἰατρῶν κατὰ τῆς εἰσαγωγῆς τῶν γυναικῶν ὑφηγητριῶν εἰς τὸ Ἐθνικὸν Πανεπιστήμιον, ἐξελέγη ἐπὶ τέλους παμφηφεῖ τοιαύτη ἡ κ. Ἀγγελικὴ Παναγιωτάτου.

Ἡ δις Ἄννα Κατσίγρα ἀπέσυρε τὴν διατριβὴν τῆς, διότι εἰς τὸν κλάδον, εἰς τὸν ὁποῖον εἶχεν ὑποβάλει αὐτὴν ὑπῆρχαν ἕξ ὑφηγηταί. Κατὰ νόμον δὲ τοῦ Πανεπιστημίου, δὲν δύνανται νὰ διορίζονται περισσότεροι τῶν δύο ὑφηγητῶν εἰς ἕκαστον μάθημα.

Ἡ πρώτη λοιπὸν καὶ μόνη ὑφηγήτρια μένει ἡ κ. Ἀγγελικὴ Παναγιωτάτου, ἡ ὁποία ἀνοίγει τὸν δρόμον πρὸς τὸ ἀνώτατον ἀξίωμα τῆς ἐπιστήμης διὰ τὰς γυναῖκας τῆς Ἑλλάδος. Καὶ ἡ νέα ὑφηγήτρια δὲν εἶναι μόνον μία ἰατρός καλὴ, ὅπως τόσο ἄλλοι ἰατροὶ ἄνδρες καὶ γυναῖκες. Πρὶν ἢ γείνη ἰατρός ἦτο ἡδὴ, ἂν καὶ νεωτάτη, ἀριστοῦχος μὲ δίπλωμα τῆς Γαλλικῆς σχολῆς, καὶ αἱ ἐξετάσεις τῆς εἰς τὸ Πανεπιστήμιον εἶχαν σημειώσει ἐποχὴν. Οἱ βαθμοὶ τῆς ὅλοι ἦσαν ἀρίστα. Ὁ κοσμήτωρ δὲ τότε εἶχεν ὁμιλήσει μὲ ἀληθῆ ἐνθουσιασμόν διὰ τὴν καταπληκτικὴν ἐπίδοσίν τῆς εἰς τὴν ἰατρικὴν ἐπιστήμην.

Εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν ὅπου μετάβη ἔπειτα ἔλαβε μέρος μετ' ἄλλων ξένων διὰ τὴν θέσιν τῆς ἰατροῦ τοῦ ὑγειονομείου. Καὶ εἰς τὸν διαγωνισμόν αὐτὸν μόνον αὐτὴ ἐπέτυχεν καὶ ἦλθε πρώτη ἐκεῖ γυναῖκα ἰατρός εἰς δημοσίαν ὑπηρεσίαν. Ἐκτοτε ἐξασκεῖ τὸ ἐπάγγελμα τῆς εὐδοκιμώτατα, προαγομένη ὁλονέν, ὥστε σήμερον νὰ ἔχῃ μνησιαίαν μισθοδοσίαν πενήντα λίρας Αἰγυπτιακάς.

Ἡ κ. Ἀγγελικὴ Παναγιωτάτου εἶναι ἐπὶ πλέον ἰατρός τοῦ ἐκεῖ Ἑλληνικοῦ Νοσοκομείου καὶ ἄλλων φιλανθρωπικῶν ἰδρυμάτων τῆς Ἑλληνικῆς Κοιότητος, εἰς τὴν ὁποῖαν ἀριθμῆται πλουσιωτάτην πελατείαν, ὡς καὶ μεταξὺ τῶν καλλιτέρων χαρμενῶν. Γλωσσομαθῆς, φιλόλογος, ἀσχολουμένη ἐκτὸς τοῦ κλάδου τῆς εἰς ἐπιστη-

μονικὰς μελέτας, ὡς τὴν δημοσίευομένην εἰς τὴν Ἐφημ. τῶν Κυριῶν, διηγηματογράφος πολὺ καλὴ, εἶναι συγχρόνως πιανίστρια καὶ μουσικὸς ἀρίστη. Γυναῖκα τοῦ κόσμου, κομψή, καλλισθητος καὶ ἐνοουσα τὴν ἀξίαν τοῦ χρήματος, μόνον διὰ τὴν εὐχαρίστησιν μιᾶς ζωῆς αἰσθητικῶς καὶ καλλιτεχνικῶς ἀνωτέρας, ἔχει μεταβάλλει τὴν κατοικίαν τῆς εἰς ἀληθινὸν καλλιτεχνικὸν Παρισινὸν σπίτι. Ἔργα τέχνης, ἐπιπλα ρυθμοῦ —τὸ γραφεῖον τῆς εἶναι ἐντελῶς ἀραβικοῦ ρυθμοῦ— bibelots διάφορα, ἄνθη καὶ φυτὰ σπάνια, βιβλιοθήκη πλουσιωτάτη, ἰδοὺ τὸ περιβάλλον, μέσα εἰς τὸ ὅποῦν ἀπλόγεται ἡ καλλιτεχνικὴ ψυχὴ τῆς νέας κυρίας, ἡ ὁποία μὲ τὸ νὰ εἶναι ἐπιστήμων καὶ νὰ ἔχῃ νὰ παλαίῃ ἡμέραν καὶ νύκτα μὲ τὰς ἀθλιότητας καὶ τοὺς πόνους τῶν πασχόντων, καὶ νὰ ἀσχολῆται εἰς τόσον ἐπίπονα καὶ δραματικῶν πολλάκις περιπετειῶν καθήκοντα. ὅμως δὲν ἔχασεν τίποτε ἀπὸ τὴν ἀβρότητα τῆς γυναίκος καὶ ἀπὸ τὴν χάριν μὲ τὴν ὁποῖαν ἐκτελεῖ τὰ καθήκοντα τῆς καλῆς οἰκοδοσποίνης.

Ἡ κ. Ἀγγελικὴ Παναγιωτάτου εἶναι δημιουργὸν τοῦ ἑαυτοῦ τῆς καὶ στυλοβάτης ὁλοκλήρου ἀναξιοπαθοῦς οἰκογενείας, ἧς μένει σήμερον ἡ μόνη χαρὰ καὶ τὸ μόνον στήριγμα.

Τηροῦσα τὴν σεμνότητα τῶν Ἑλληνικῶν ἐθίμων, συιοδεύεται παντοῦ καὶ πάντοτε εἰς τὴν κοσμικὴν ζωὴν καὶ παράστασιν τῆς ἀπὸ τὸν πατέρα τῆς ἄνδρα εὐφυέστατον, ὅπως εἶναι ὅλοι οἱ Κεφαλῆνες, ὁ ὁποῖος παρακολουθεῖ μὲ ὑπερῆφάνειαν τὰς ἐπιστημονικὰς προόδους τῆς θυγατρὸς του, τὴν βοηθεῖ εἰς τὰ τῆς ἰδιαίτερας ζωῆς τῆς καὶ εἶναι στοργικὸς σύντροφός τῆς εἰς τὴν ζωὴν τῆς, τὴν γεμάτην ἀπὸ πάλην εὐγενῆ καὶ ὡραίαν δρᾶσιν.

ΑΠΟ ΤΟ ΤΑΞΕΙΔΙ ΜΟΥ

Ἡ ΣΦΙΓΞ

Γ.

ΤΟ ΑΚΡΙΒΩΣ μεσημέρι. Ἡμέρα ὄχι Δεκεμβρίου, ἀλλὰ Μαΐου, τὴν ἕσπην ζέστην ἔκαμνε καὶ τόσο δυνατὰ ὁ ἥλιος ἐτόξευε μὲ χιλιάδας βέλη τὴν χρυσὴν θάλασσαν τῆς ἐρήμου. Καὶ εἶναι θάλασσα ἀληθινὴ μὲ κύματα, μὲ τὴν αἰωνίαν καὶ ἀτελείωτον κίνησιν τῆς ἐπιφανείας μὲ κάτι ποῦ σας δίδει πότε τὴν ἰδέαν τῆς τρικυμίας καὶ πότε τῆς γαλήνης. Ἡ μόνη διαφορά εἶνε ὅτι δὲν ἔχει τὸ γλανὸ τῆς θαλάσσης χροῶμα, ὅτι τὰ κύματά τῆς ἀντὶ νὰ εἶναι ἀπὸ λευκοὺς ἀφρούς εἶναι ἀπὸ χρυσάφι καὶ ὅτι μακρὰν κάτω εἰς τὸν ὀρίζοντα, ἐκεῖ

ἔπου κλέβει ἔκτασις καὶ κλέβει ἔπειρον συγγέεττι μετ' ὅν οὐρανὸν καὶ πέρνει τὸ χρωμα του, ἐδῶ ὁ οὐρανὸς συγγέεττι μετ' τὴν ἔρημον καὶ γίνεται χρυσοκίτρινος.

Αὐτὰς τὰς σκέψεις ἔκκρινε, καθημένη ἀναπαυτικὰ εἰς τὴν ὑπερύψηλον καμήλαν μου, ἢ ὅποια ἐφάνετο ἀρκετὰ συμφιλωμένη μαζὶ μου, ἴσως διότι ἠσθάνετο ὅτι εἶχαμεν φθάσει εἰς τὸ τέρας τῆς ἐκδρομῆς μὲς καὶ ὅτι θὰ ἀνεπαύετο, ἴσως καὶ διότι εἶδεν ἔξαφνα ἐμπρὸς τῆς ἑνα φωτογραφικὸν μηχανήμα, τὸ ὅποιον προσήλω- νεν ἐπάνω τῆς τὸ μοναδικὸν του μάτι, ἔτοιμον νὰ ἀπαθανάτιση τὰ ἰσχνὰ τῆς μέλη καὶ τὴν σκελετώδη καὶ ἄττημην μορφήν τῆς.

Ὅπως δὴποτε καὶ διὰ νὰ ἰκνοποιήσω τὴν φιλαρέσκειαν τοῦ ἀσχήμου τετραπόδου μου καὶ διὰ νὰ ἀνταποκριθῶ εἰς τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ φωτογράφου τῶν Πυραμίδων, ὁ ὅποιος εἶναι Ἕλληνας, ἀφῆνω διὰ μίαν στιγμὴν τὴν πρὸς τὴν χρυσοκίτρινον ἔρημον προσήλωσίν μου, προσκαλῶ τὸν μεγαλοπρεπῆ Βεδουῖνον μου εἰς τὴν θέσιν του κοντὰ μου, ἀπλῶν τὸ φρέμα μου, ὅσον εἴμπορῶ γραφικώτερα ἐπάνω εἰς τὸ ἀσχημον ζῶον καὶ προσπαθῶ νὰ λάβω στάσιν, ἢ ὅποια νὰ με κολακεύῃ.

Εἶναι τὸσον φυσικὸν τὸ αἰσθημα αὐτό, ὥστε τὸ ἐξομολογοῦμαι εἰλικρινέστατα καὶ χωρὶς καμμίαν ἐντροπήν. Τὸ κακὸ μόνον εἶναι ὅτι ἡ φωτογραφία ἀπέτυχε, ὡς μοῦ συμβαίνει ἄλλως τε πάντοτε καὶ ὅτι ὁ μόνος ἐπιτυχὼν εἶναι ὁ Βεδουῖνος καὶ τὸ μικρὸ Βεδουῖνάκι, ποῦ εἶχε ζαρῶσει μετ' ὅσον ἀφέλειαν εἰς τὰ πόδια τῆς καμήλου τοῦ ἐνός ἐκ τῶν συντρόφων μου. Ἐμένα με ἐτύφλωνεν ὁ ἥλιος καὶ δι' αὐτὸ ὁ φηκὸς εἰς τὴν θέσιν τῶν ματιῶν ἀπετύπωσε δύο μικρὰς γραμμούλας καὶ αὐτὲς κάτω ἀπὸ ἕνα κατσοφιασμένον μέτωπο.

Ἀδιάφορον ὁ Βεδουῖνος μου ἐβγῆκεν ὠρτίος, μεγαλοπρεπῆς ὡς πατριάρχης τῆς Γραφῆς, ὁ ὅποιος δισχιρίζει τὴν ἔρημον, χωρὶς, φεῦ! οὔτε πηγὴν νεροῦ νὰ συνκνήσῃ ἐδῶ πουθενά, ἀλλ' οὔτε καὶ τὴν ἐλαχίστην σκιὰν ὠρτίος Ρεβέκκας.

Εἰς ἀντάλλαγμα ὁμοίει διαρκῶς περὶ τῆς ἰδιότητος τοῦ, ἢ ὅποια ὅπως καὶ αὐτὸς εἶναι κατ' εὐθείαν γραμμὴν ἀπόγονος ἂν ὄχι τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου, βέβαια ὅμως τῶν Πτολεμαίων, καὶ εἶναι νὲξ μόλις τριάντα χρόνων—αὐτὸς θὰ εἶναι πενήντα—καὶ μένει πάντοτε εἰς τὴν καλύβην τῆς, περιποιουμένη τὸς δύο μικροὺς διαδόχους τοῦ κυρίου καὶ συζύγου τῆς.

Καὶ εἶναι ὠρτία; τὸν ἐρωτῶ.

Ἄν δὲν ἔπασχεν ἀπὸ τὰ μάτια θὰ ἦτο ὠρτία. Ἀλλὰ πάσχει καὶ αὐτὴ καὶ τὰ μικρὰ

μὲς, καὶ καὶ ποτὲ δὲν πλύνονται, οὔτε αὐτὰ οὔτε ἐκείνη.

Ἐμεινα μετ' ὁ στόμα ἀνοικτό. Μήπως τὸ νερὸ ἐδῶ βλέπτει εἰς τὰ μάτια, ἠρώτησα.

Ὅχι. Ἀλλὰ δὲν πλύνονται γιὰ νὰ μὴ φανῇ ἡ ἐμμορφία των, καὶ τοὺς ματιάσσουν, μοῦ εἶπε, μετ' ὁ πεποίθησιν. Τώρα ἐνόησα γιὰ τὴν ὅλα τὰ δυστυχημένα μικρὰ εἶναι μετ' ὁ πληγωμένα μάτια καὶ μετ' ὁ πρόσωπα, ἐπάνω εἰς τὰ ὅποια ἔχουν μόνιμον καὶ διαρκῆ κατοικίαν διάφορα βρωμερὰ ἔντομα, μετ' ὁ πλῆθος μυῖγες εἰς τὴν πρῶτην γραμμὴν. Καὶ γιὰ τὸ μισὸς ἰσχυρῆς πληθυσμὸς εἶναι τυφλός.

Νὰ μὴν τοὺς ματιάσσουν! Ἰδοὺ ἕνας λαὸς τὸσον φίλος τοῦ ὠρτίου, ὥστε νὰ θυσιάσῃ εἰς αὐτὸ καὶ τὴν υγείαν του καὶ τὸ φῶς του. Διότι ὁ Βεδουῖνος μοῦ ἐξήγησεν ὅτι ὅλος ὁ κόσμος ἐκεῖ εἶναι ὠρτίος καὶ ὅτι μετ' ὁ μάτιασμα ὅλοι γίνονται ἄσχημοι.

Ὁ φωτογράφος ἐτελείωσεν, ἡ καμήλας μὲς διπλῶν ἀπότομα τὰ πόδια των πρὸς τὰ κάτω καὶ ὅλοι πηδοῦμεν εἰς τὴν γῆν καὶ διευθυνόμεθα πρὸς τὰς κρύπτας τοῦ ὑπογείου νεκροταφείου, τὸ ὅποιον εὑρίσκεται μετὰ τῆς Σφιγγὸς καὶ τῶν πυραμίδων. Καὶ ἐδῶ ὀγκωδέστατοι μονόλιθοι σχηματίζουν τοὺς τάφους καὶ διάφορα γράμματα καὶ σχήματα ἱερογλυφικὰ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ γρανίτου εἶναι τὰ γνωρίσματα τῶν νεκρῶν, οἱ ὅποιοι εἶχαν τὴν τιμὴν νὰ κοιμηθῶν τὸν αἰώνιον ὕπνον των τὸσον κοντὰ μετ' ὁ τοὺς ὑπερηφάνους Φαραῶ των.

Φαίνεται ὅτι ἐδῶ ἦσαν θαμμένοι πολλοὶ ἄνθρωποι τῶν γραμμάτων, ἡ τάξις τῶν γραμμικῶν, ὅπως τοὺς ἔλεγον τὰ χρόνια ἐκεῖνα, τὴν ζωὴν τῶν ὁποίων περιέγραψεν ἕνας ἀπὸ τοὺς ἰδικούς των κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Ραμσή.

Ὁ ἀπύρρος ἀπευθύνεται πρὸς τὸν υἱὸν τοῦ γράφοντος, ὁ ὅποιος ἀφοῦ περιγράφει ὅλας τὰς τέχνας καὶ τὰ ἐπαγγέλματα μετ' ὁ σκοτεινὰ μᾶλλον χρώματα ἐξαιρεῖ τὴν θέσιν τῶν γραμμικῶν, μετὰ τῶν ὁποίων παραινεῖ τὸν υἱὸν του νὰ κατὰ τῆς.

Ἄ ὄχι ἀσχολούμενος μετ' ὁ γράμματα, λέγει, εἶναι ἀνώτερος ἀπὸ τοὺς μεγάλους τῆς χώρας, ἀκόμη καὶ ἀπὸ τοὺς αὐλικούς. Δὲν ἔχει τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἐργάζεται ὅπως οἱ ἄλλοι, ἀλλ' οὔτε νὰ καλλιεργῇ τὴν γῆν. Μετ' ὁ τὴν παλέτα εἰς τὸ χέρι—τότε ἡ γραφὴ ὁμοιάζει μετ' ὁ ζωγραφικὴν—βλέπει ἀπὸ τοῦ ὕψους τῆς πνευματικῆς ὑπεροχῆς του ὅλους τοὺς ἄλλους κάτω ἀπὸ αὐτόν. Δὲν γνωρίζει ποτὲ τὴν δυστυχίαν καὶ ἀγνοεῖ τὴν ἀυστηρότητα οἰουδήποτε ἀνθρώπου τῆς ἀρχῆς. Εἶναι πρῶτος μετὰ τῶν ὅλων καὶ ἡ θεὰ τῆς Ἀφθονίας εἶναι ἡ ἀχώριστος σύντροφός του. »

Τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι ἐὰν ὑπῆρχαν τότε, ὅπως καὶ τώρα, ἄνθρωποι τῶν γραμμάτων εὐτυχημένοι, ὑπῆρχαν ὅμως καὶ δυστυχεῖς πειναλέοι, τοὺς ὁποίους πάντοτε λησμονοῦν οἱ φιλόδοξοι γονεῖς, ὅταν συμβουλευοῦν τὰ παιδιὰ των νὰ μανθάνουν πολλὰ γράμματα.

Καὶ τώρα μὲν τὰ γράμματα μανθάνονται σχετικῶς εὐκόλα καὶ μετ' ὁ μεθόδους ὅπως δὴποτε προωδευμένας. Ἐνῶ τὰ ἱερογλυφικὰ ἦσαν πολὺ δύσκολα καὶ διὰ νὰ μάθῃ νὰ γράφῃ κανεὶς ἐχρειάζοντο χρόνια ὀλόκληρα καὶ μεγάλη προσπάθεια καὶ ἐπιμέλεια καὶ κόποι, τοὺς ὁποίους ἐνίοτε συνώδευαν σκληρόταται τιμωρία.

Καὶ ἦσαν τότε γραμματισμένοι, ὥστε σπανίως εὑρίσκον ὅλοι ἐργασίαν. Κάθε γωνία δρόμου εἶχε τότε τὸν γραμματικὸν τῆς, εἰς τὸν ὅποιον κατέφευγαν ἔμποροι καὶ τεχνίται καὶ γυναῖκες καὶ κορίτσια διὰ τὴν ἀλληλογραφίαν των. Τὰ ἐρωτικὰ γράμματα ἐπληρώνοντο ἀκριβώτερα καὶ αἱ δεσποινίδες τῆς ἐποχῆς ἔτρεχαν μετ' ὁ σκεπασμένον τὸ πρόσωπον, εὐθὺς ὡς ἐνύκτωνε, νὰ φέρουν γλυκύσματα καὶ χουρμάδες εἰς τοὺς γραμματικούς, οἱ ὅποιοι ἔγραφαν μετ' ὁ ἐμπνευσιν μιλιετικάκι τρυφερὰ καὶ γλυκύτατα πρὸς τοὺς ἀγαπημένους των.

Ὅπως δὴποτε ἐδῶ εἰς τὰς κρύπτας, τὰς πλησίον τῶν Πυραμίδων, κατὰ τὸν Βεδουῖνον ὁδηγόν μου, ἦσαν θαμμένοι ἄνθρωποι τῆς περιωπῆς αὐτῆς, ἴσως οἱ πλουσιώτεροι καὶ οἱ μᾶλλον σοφοί, οἱ ὅποιοι καὶ εἰς τὴν ζωὴν θὰ κατεῖχον ἴσως ἐπίσημα ἀξιώματα εἰς τὴν μεγαλοπρεπῆ αὐλὴν τῶν Φαραῶ τῆς ἐποχῆς των.

Κ. Παροῦν

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Η ΦΛΟΓΕΡΑ ΤΟΥ

Γ'.

ΞΩ ΤΟΙΑΥΤΑ διελογίζετο ἡ Σμάλτω, ὁ συριγμὸς τῆς φλογέρας ἠκούετο ἀκόμη μακρὰν, εὐδιάκριτος ὑπὸ τὸ δροσερὸν φύσημα τοῦ ἀνέμου. Καὶ ἦτο τότε περιπαθῆς καὶ φλογερὸς ἀπετελείτο ἐξ ὅλων τῶν τόνων, ὅσοι ἐν-πάρχουν εἰς τὴν φύσιν καὶ ἠρμήνευεν ὅλα τὰ αἰσθήματα, ὅσα ἐμφωλεύουν εἰς τὴν ἀνθρωπίνην καρδίαν. Εἰς ἕκαστον τοῦ συριγμοῦ παλμὸν διέκρινε τις τὸν ψιθυρὸν τῶν σταχυῶν, τὸν τριγμὸν τοῦ ἵπταμένου πτηνοῦ, τὸν κελαρισμὸν τοῦ ρύακος, τὸ βέλασμα τοῦ προβάτου, τὸ βογγητὸν τοῦ δάσους, ὅπως κατὰ τὴν ἀναδίφησιν λευκώματος εἰς ἕκαστην σελίδα ἀνευρίσκει νέας μορφὰς καὶ πρόσωπα καὶ ἀμφιέσεις καὶ ποι-

κίλας τῆς φύσεως ἀπόψεις καὶ χρωματισμούς. Εἰς ἕκαστην τοῦ τόνου στροφὴν ἐκρύπτετο καὶ μία ἐκφρασις ἀγάπης συνάμα καὶ παραπόνου, εὐθυμίας καὶ ὀργῆς, γέλωτος καὶ δακρύων. Καὶ ἦτο ὀλόκληρος ὁ συριγμὸς μία κλίμαξ, ἣτις ὕψου κατὰ βαθμίδας ἀκαταλήπτους καὶ μετέφερε τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τῆς γῆς πρὸς τὸν οὐρανόν. Πόθεν δὲ προήρχετο οὗτος ἦτο ἄγνωστον. Παντοῦ τὸν εὑρίσκε τις, ὅπου καὶ ἂν ἔτεινε τὸ οὖς· ἄνω, καὶ κάτω, εἰς τὰ χωρία πέραν, εἰς τοῦ βουνοῦ τὰς κλιτύας, ὑπὸ τὰς ἡλιακὰς ἀκτίνας καὶ εἰς τὸν ψιθυρὸν τῶν φύλλων. Τὸν ἤκουε παντοῦ καὶ πουθενὰ ὠρισμένως, ὡσεὶ ἡ φύσις ὀλόκληρος ἔψαλλε περίξ.

Ἡ Σμάλτω ἔμενε εἰς τὴν θέσιν τῆς ἐκείνην, ἀνακεκλιμένη ἐπὶ τῶν ποδῶν καὶ ἀκίνητος, τὸ βλέμμα ἀπλανὲς κρατοῦσα ἐπὶ τοῦ στάχυος, τὰς χεῖρας χαλαρωμένας κάτω καὶ ἀκροωμένη. Μετ' ὁ πρῶτον ἤκουε τῆς φλογέρας ἡ ἐπι-δερμὶς τῆς ἀνεσηκώθη κ' αἱ ὀφρῦς τῆς συνεσπάρθησαν βιαίως· μετ' ὁ δεύτερον ἠσθάνθη κατὰ θερμὸν καὶ ψυχρὸν ἐναλλάξ, ἀνακινούμενον εἰς τὴν ράχιν τῆς· μετ' ὁ τρίτον ἐνόμισεν ὅτι νεστόν τι, ὀξέως θερμὸν, διεκλαδίσθη καθ' ὅλα αὐτῆς τὰ μέλη κ' ἔφθασε μέχρι τῶν ἀκρων, νύσσον πάντοτε ὡσεὶ βιαζόμενον νὰ ἐκρεύσῃ ἐκείθεν. Τοὺς λοιποὺς ἤχους ἤκουε πλέον ἀσυνειδήτως κ' ἔμεινε ἐκεῖ ὡς νὰ ἐποτίσθη ναρκοτικόν. Καὶ ἦτο τῷ ὄντι διὰ τὴν φύσιν αὐτῆς, τὴν τὸσον λεπτήν κ' εὐαίσθητον, ναρκοτικὸς ὁ ἀὴρ ἐκεῖνος, ἀντὶ μορίων χλωροφορμίου καὶ νικοτιανῆς ἐνέχων τοὺς περιπαθεῖς ἤχους τῆς φλογέρας, τοὺς ὁποίους αὐτῆ, ὡς ἀπορροφητικὴ συσκευή ἐδέχετο δι' ὅλων τῶν πόρων, μέχρι τῆς ψυχῆς τῆς.

— Μὰ δὲν παύει, Θεέ μου!.. ἐψιθύρισε αἰφνης, ὡσεὶ ἀπαυδήσασα.

Κ' ἐπήδησεν ὀρθία, ἀνατινασσομένη ὀρμητικῶς καθ' ὅλα αὐτῆς τὰ μέλη, θέλουσα ν' ἀπορρίψῃ τὴν νάρκην καὶ τὴν ἐντύπωσιν, τὴν ὅποιαν τῆς ἐπέφερον ὁ τόνος τῆς φλογέρας. Ἐλαβε δὲ τὸν κάλαμον καὶ τύπτουσα ἐδῶ κ' ἐκεῖ τὴν γῆν διὰ νὰ συμμαζεύσῃ δῆθεν τὰ γαλλιά, ἐτόνισεν ἰσχυρῶς τὴν πρόσκλησίν των, οὐδὲν ἄλλο σκοποῦσα, παρὰ νὰ καλύψῃ διὰ τῆς φωνῆς τῆς τὸ αἴλημα, καὶ μὴ τὸ ἀκούση πλέον.

— Πίκιο, πίκιο τὸ γαλλί, γαλλί, γαλλί!...

Ἄλλὰ τὸ αἴλημα ἐξηκολούθει ἀντηχοῦν, ὑπέριστερον τῆς φωνῆς τῆς καὶ τοῦ βαναύσου γλουγκισμοῦ τῶν γαλλίων, ἔχον βοήθην ἀκατάβλητον τὴν ψυχρὰν καὶ ξηρὰν πνοὴν τοῦ ἀνέμου. Ἡ Σμάλτω δὲν ἤξευρε πλέον καὶ αὐτὴ πῶς διέκειτο καὶ τί ἤθελεν. Ἡ καρδία τῆς ἐβροντοκτύπα ἀδιακόπως, λέγουσα εἰς αὐτὴν νὰ

είναι ἄγρυπνος, ἐνῶ ἡ ἐπιθυμία τὴν ὥθει ἐκεῖ πρὸς τὸ αὐλημα, τὸ ὅποιον ἤκουεν ἤδη εὐκρινῶς οἱ ἤρχετο ἀπὸ τῆς σκιάδος. Ἡ λυγερὴ ἀδύνατος εἰς ἀντίστασιν καθ' ἑαυτῆς, ἐστράφη καὶ παρετήρησε πάλιν τὴν σκιάδα, νὰ ἴδῃ τὸν αὐλητήν. Ἄλλ' ἀνθρώπου πουθενὰ δὲν διέκρινε. Τὸ ὀλίγον ἀνωθεν τοῦ ἐδάφους ἐπὶ τοῦ ἡμίσεως τῶν στύλων πάτωμα, ὅπου οἱ βοσκοὶ διαμένουν τὴν ἡμέραν, τὸ ἐπάνω κρατοῦντες διὰ τὰς νύκτας μόνον, ἦτο κενόν. Πέριξ ἡ ἔκτασις τοῦ ἀγροῦ ἠπλοῦτο ἔρημος καὶ γυμνὴ μ' ἐκεῖνο τὸ χρυσιζόν ὑπὸ τὸν ἥλιον χρῶμα τῆς κυλαμιάς, ὡς εὐρυτάτη μεταξοῦφασμένη σινδόνη Μόνου πλησίον ὑπὸ τὰς θαμιώδεις ἀφροξυλιάς ἐξηκολούθουν ἀκούομενοι ἀσθενῶς οἱ κωδωνισμοὶ τοῦ ποιμνίου.

— Μὰ ποῦ ἔνε; ἐψιθύρισε μετὰ πείσματος ἡ λυγερή, ὡσεὶ κεντηθείσης τώρα αἴφνης τῆς περιεργείας τῆς.

Καὶ ἀνέτεινε κλίνουσα ἐδῶ κ' ἐκεῖ τὴν κεφαλὴν, ὡς τὸ πουλάκι ἀπὸ τινος κλαδίου κατασκοπεῖον. Ὅμως ἐκείθεν ἤρχοντο οἱ ἤχοι τῆς φλογέρας, ὑπὸ τοὺς στύλους ἐκείνους καὶ τόσον μαλακοὶ τόρα, ὥστε ἠδύνατο κανεῖς ν' ἀπατηθῆ νομίζον ὅτι ἦτο φύσημα τοῦ ἀνέμου παίζον εἰς τὰ φύλα τῆς ράπης. Κ' ἐγεννήθη αἴφνης εἰς τὴν Σμάλτω ἡ ἀμφιβολία, μήπως δὲν ἦτο ὁ Μῆτρος παρὰ ἄλλος τις βοσκὸς πέραν, εἰς ἕτερον ἀγρόν.

Πλὴν τὸ αὐλημα ἠκούετο ἐρχόμενον ἀπὸ τῆς ἀπέναντι σκιάδος καθαρά ὡσεὶ ἐπιμένον νὰ φανερώσῃ τὴν ἐκεῖ παρουσίαν του. Καὶ ἡ Σμάλτω ἐγνώριζε πολὺ καλά τὸ αὐλημα ἐκεῖνο· δὲν ἦτο δυνατὸν ἄλλος νὰ παίξῃ τοιαύτην φλογέραν· δὲν ἤξευρε κανεῖς ἄλλος νὰ δίδῃ εἰς τοὺς ἤχους τῆς τόσῃ ζωῆν, τόσῃ δροσερότητα, ὥστε νὰ γεμίξῃ τὸν ἀέρα πέριξ ἀπὸ μυρία συναισθήματα, ἀπὸ τόσους καῦμους τῆς γυναικείας καρδίας, τόσας ἐκφράσεις τῆς ἀνθρωπίνης ἀδυναμίας! . . . Αὐτὰ δὲν τὰ γνωρίζουν ὅλοι, ὅπως δὲν ψάλλουν καὶ ὅλα τὰ πουλάκια μετὰ τὴν φωνὴν τῆς ἀηδονίας. Μόνον ὁ Μῆτρος ἔχει αὐτὴν τὴν χάριν.

— Αὐτὸς θὰ νᾶνε. ἐπανέλαβεν ἐπιμένουσα εἰς τὸν στοχασμὸν τῆς.

Καὶ ἡ λυγερὴ ἤθελε νὰ πορευθῆ πρὸς τὰ ἐκεῖ. Ἠσθάνετο τὴν ἀνάγκην νὰ ἴδῃ ἂν ἦτο τῷ ὄντι ὁ Μῆτρος ὁ αὐλῶν. Τοῦτο δὲ ὄχι διὰ τίποτε ἄλλο παρὰ διὰ νὰ βεβαιωθῆ καὶ μόνον! Κ' ἐπανελάμβανε τὴν σκέψιν τῆς αὐτῆν, ὡσεὶ συναισθανομένη ἐνοχὴν καὶ θέλουσα νὰ δικαιολογηθῆ πρὸς τὸν ἑαυτὸν τῆς. Δύο φοράς ἐκινήθησαν οἱ πόδες τῆς πρὸς τὰ ἐμπρὸς καὶ πάλιν ὁμως συνεκρατέτο ἐπιστρέφουσα ἐπὶ τῶν βημάτων τῆς, φοβισμένη καὶ ἀνήσυχος.

Ἄλλ' ἡ φλογέρα ἐξηκολούθει τὸν διάτορον αὐτῆς συριγμὸν, εἰς τὴν ὑπερτίτην βαθμίδα τοῦ πάθους. Ἐν μέσῳ τῆς γαλήνης τῆς φύσεως διεχύνετο οὗτος, ἀπλοῦς ἤδη, ἀνευ περιστροφῶν, ἀνευ καμπῶν καὶ ἀναπάσεων, ἀφελὴς ὡς προσευχὴ, ὡς ἐπίκλησις πρὸς κάτι ὃν ὑπέρατον, κατέχον ὅλας τὰς σκέψεις καὶ ὅλην τὴν ζωὴν τοῦ αὐλητοῦ. Καὶ ἡ Σμάλτω, ἡ ὁποία ἐνόει καλλίτερον παντὸς ἄλλου τοὺς τόνους ἐκείνους καὶ τοὺς ἀντελαμβάνετο μέχρι καὶ τῶν ἐλαχίστων ψιθυρισμῶν, ἐνόμιζεν ὅτι ὁ συριγμὸς τὴν προσεκάλει νὰ σπεύσῃ.

— "Αἰ ὅς τὸν ἀνεμο! ἐψιθύρισε αἴφνης ἀποφασιστικῶς.

Ἡ λυγερὴ δὲν ἠδύνατο νὰ κρατηθῆ περισσότερον Ὁρθὸν κρατοῦσα ἀνὰ χεῖρας τὸν κάλαμον, τὴν ἀκοὴν τεταμένην εἰς ὑψιστον ἔχουσα, ἀργὰ πατοῦσα διὰ νὰ μὴ προξενήσῃ κρότον καὶ χάσῃ μίαν στιγμὴν τὸν σκοπὸν τῆς φλογέρας, προῦχώρησεν ἀσυνειδήτως πρὸς τὴν σκιάδα, ἐλκουμένη ὑπὸ τοῦ ἤχου.

— Πάλι τὴ φλογέρα; ἐφώναξε κατακόκκινη πρὸς τὸν Μῆτρον, τὸν ὁποῖον εὔρε συνεσπειρωμένον ὀπισθεν ἐνὸς στύλου τῆς σκιάδος.

Καὶ ἤθελε νὰ τὸν ἐπιπλήξῃ καὶ τὸν θωπεύσῃ συγχρόνως διὰ τῶν λόγων τῆς τούτων· νὰ τοῦ εἴπῃ ὅπως παύσῃ ν' αὐλῆ καὶ συνάμα νὰ τὸν παρακαλέσῃ ὅπως ἐξακολουθήσῃ.

Ὁ βοσκὸς διέκοψε τὸ αὐλημά του, καὶ τὴν ἠτένισεν ἐπὶ μικρὸν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς, τοὺς γλαυκοὺς ἐκείνους, ἀπὸ τοὺς ὁποῖους ἐξήρχετο ἤδη κάτι ὡσεὶ χαμόγελο ἐν ταυτῷ καὶ παράπουνον.

— "Α! ἐψιθύρισε ἐκπλαγεῖς, ἦρθες; κάτσε καὶ θ' ἀλλάξω τὸ σκοπὸ μου.

Χωρὶς δὲ νὰ εἴπῃ τι ἄλλο, ἔφερε πάλιν τὴν φλογέραν εἰς τὰ χεῖλη καὶ ἤρχισε νέον αὐλημα. Ἡ Σμάλτω ὡς περιέργον παιδίον, λαβὼν παρὰ τῆς μάμμης του τὴν ὑπόσχεσιν ὅτι θ' ἀκούσῃ κανὲν νέον παραμῦθι, ἐκάθησε προθύμως εἰς μίαν πέτραν πλησίον τοῦ βοσκού, στηρίζουσα τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τοῦ ἀπέναντι στύλου τῆς σκιάδος.

Καὶ τῷ ὄντι τόρα τὸ αὐλημα ἤλλαξε τόνον. Δὲν εἶχε πλέον ἐκείνην τὴν θανατώδη φαγούραν τῆς ψυχῆς, ἦτο θωπεῖα παυσίπνοος, ὡς μαϊστράλι καλοκαιρινόν, τῆς καρδίας μαλακὴ, μαλακὴ φλόξ, μὴ ἀπειλοῦσα καταστροφὴν ἀλλὰ μόνον ὄργασμὸν, εἰς ὑψηλὰ ἀφοσιώτους στρώματα, εἰς πίστιν καὶ αὐτοθυσίαν ὠθοῦσα. Ἡ λυγερὴ ἠκροάζετο ἄφωνος κ' ἐκστατικῇ ἐνόμιζε τόρα ὅτι ἀντελαμβάνετο ὄχι μόνον τοὺς τόνους τοῦ αὐληματος, ἀλλ' αὐτὸ τοῦτο τὸ τραγοῦδι, τὰς ἰδίας λέξεις του· διέκρινε μάλιστα καθαρά:

Δὲ ἔμπορῶ, Χαῖδω μ', δὲ ἔμπορῶ κ' ἐὸν θέλεις παιγνίδια.

Καὶ παρασυρομένη, ἐνθουσιῶσα, ἤρχισε νὰ τραγουδῇ σιγῇ σιγῇ καὶ αὐτῇ, μιμουμένη διὰ τῆς φωνῆς τοὺς τρεμουλιαστοὺς τόνους τοῦ αὐληματος.

— Γιὰ ἔμε τὸ λές; ἠρώτησεν αἴφνης στραφείσα πρὸς τὸν Μῆτρον ἐν ὅλῃ τῇ αἴγλῃ τῆς μελαχροινῆς καλλονῆς τῆς.

— Ναί· κατένευσεν ὁ βοσκὸς χωρὶς νὰ διακόψῃ τὸ αὐλημα.

— Κακὰ κάνεις.

"Ω! βεβαίως, πολὺ κακὰ ἔκαμνει ὁ βοσκὸς νὰ παίξῃ μετὰ τόσῃ τέχνην Ἄλλ' ἔκαμνε χειρότερα ἢ Σμάλτω, ἥτις ἠεροῦτο ἀκόμη τοῦ αὐληματος, τὸ ὅποιον βαθμηδὸν ἀνυψοῦτο εἰς τόσον περιπαθείας ὑπερέφελον. Ὅπως ὁ καπνὸς ξηρῶν ξύλων, ὁ ὁποῖος ὅσον ἀνέρχεται εἰς τὴν ἀτμοσφαῖραν τοσοῦτο κυανοῦται καὶ λαμπρύνεται εἰς μαρμαρυγὴν ὑπὸ τὰς ἠλιακὰς ἀκτῖνας, οὕτω καὶ τὸ αὐλημα καθ' ὅσον ἐνετείνετο, ἀπεκάλυπτε μίαν πρὸς μίαν τὰς ἐλκυστικὰς καὶ τρυφερὰς στροφὰς τοῦ τραγοῦδιου. Μετὰ τὴν βαρύθυμον ἐκείνην καὶ πλήρη ὑπερβολικῆς ἀνίας διαμαρτύρησιν τοῦ ποιητοῦ, τὴν οἰνοῦ εἰκόνα τῆς νωθρᾶς ζωῆς τῶν ἀγραυλοῦντων, ἡ ὁποία συναντάται εἰς τὸν πρῶτον στίχον, ἤρχοντο εὐθὺς ἄλλαι ἐξομολογήσεις, μεστὰ προθύμου μερίμνης ὡς νὰ μετενόει οὗτος κ' ἐξήτει νὰ καλύψῃ τὸ σφάλμα του. Τόρα ἐκάλει τὴν Χαῖδω νὰ παίξουν εἰς τὰ λειβάδια, ὅπου τὰ νεράκια τρέχουν διανύγῃ ὡς τὸ δάκρυ καὶ τὸ γλυκοχάραγμα ἔρχεται μετὰ τόσα μαγικὰ χρώματα καὶ ὁ ἥλιος λάμπει χρυσοτέυκτος καὶ ὁ ἀῆρ διαπνέεται ὑπὸ εὐωδιῶν καὶ μύρων. Τῆς ὠμίλει διὰ τὸ τορναριστὸν βάδισμα τῆς πέρδικος, διὰ τὸ εὐχαρὶ λάλημα τοῦ λαμπρόπτιλου κραιοπούλου. Τῆς προσέφερε τὴν Σκουκία, τὴν προβατίνα μετὰ τ' ὠραῖον καστανόλευκον τρίχωμα καὶ τ' ἀρχυροῦν περὶ τὸν λαιμὸν τσοκάνι καὶ τὸν Ζάπο, τὸν ἐμπιστευμένον τοῦ σκύλου καὶ γκιουρτάνι ἀπὸ χάνδρας, κοκκινωτέρας τῶν κουμάρων καὶ ζωνάρι μετὰ δύο παφτάδες, λαμπροτέρους τοῦ ἀγερνοῦ καὶ τοῦ ἀποσπερίτη. Καὶ ἡ λυγερὴ ἠσθμαινεν ἐκ συγκινήσεως ἀκροωμένη ταῦτα. Ἐνόμιζεν ὅτι οὐχὶ πρὸς πλαστὴν τινα Χαῖδω, τὴν ἰδανικὴν ἀγάπην ἐνὸς βοσκού, ἀλλὰ πρὸς αὐτὴν τὴν ἰδίαν τὴν Σμάλτω ἐλέγοντο ταῦτα. Καὶ δὲν ἦτο ἄγνωστος εἰς αὐτὴν ὁ βοσκός, ὁ ὁποῖος τόσα ὑπέσχετο, ἀλλ' ἦτο αὐτὸς ὁ Μῆτρος, ὅστις ἠῦλει ἐμπρὸς τῆς. Ἠρχετο ἀπεσταλμένος τῶν γονέων τῆς, τῶν παιδικῶν τῆς συντρόφων, τῆς φύσεως αὐτῆς, ἡ ὁποία αἰθεῖ περίξ τῶν γρεκίων τῆς, νὰ τὴν ἀποσπάσῃ ἐκ

τῆς ἀσφυκτικῆς ζωῆς τοῦ χωρίου, τῆς κενῆς ἰδεῶν καὶ αἰσθημάτων ἀναστροφῆς τῶν χωρικῶν, τῆς πενιχρᾶς τύρβης του καὶ τὴν μεταφέρῃ εἰς τὴν προτέραν. Ἠρχετο νὰ τὴν ἀνακαλέσῃ εἰς ἑαυτήν, νὰ τὴν ἐνδύσῃ πάλιν μετὰ τὴν προτέραν ἐνδυμασίαν τῆς, ἐκείνην ἡ ὁποία τόσον τῆς ἠρμοξε, νὰ τῆς ἐπαναδώσῃ τὰ παιδικὰ τῆς αἰσθήματα.— Διότι καθ' ὅλην τὴν τὴν ζωὴν, τί ἄλλο εἶνε οἱ βλάχοι παρὰ παιδιὰ;

Ἡ λυγερὴ ἦτο ἄλλη ἤδη· συνεκινεῖτο εἰς τὴν ἰδέαν αὐτὴν καὶ μόνην, εἰς τὴν εἰκόνα αὐτὴν τοῦ βίου, τὴν ὁποῖαν τῆς παρουσίαζε ζωηρὰν πρὸ τῶν ὀμμάτων τῆς ὁ αὐλητής. Ὅλαι αἱ κοιμηθεῖσαι ἀναμνήσεις τῆς ἐξηγείροντο μετὰ νέαν μαγικὴν περιβολὴν καὶ τὴν συνήραζον. Τοιαύτην ἔμαθε τὴν ζωὴν, τοιαύτην τὴν ἐπόθει πάντοτε μέχρι τέλους ἡ Σμάλτω. Νὰ τρέξῃ εἰς τὰ λειβάδια τ' ἀνθοσπαρμένα, ἐλευθέρως ὡς πεταλοῦδα, καὶ νὰ ἔξῃ πρὸ αὐτῆς ἕνα ἀνδρα ἀγαπημένον. Κ' ἐν τῇ ἐξάψει τῆς ἤδη ἐφαντάζετο τὸν ἀνδρα ἐκείνον καὶ δὲν παρεξενεῖτο καθόλου, διότι οὗτος δὲν ὠμοίαζε μετὰ τὸν Στάθην, τὸν ἀκάματον εἰς τὴν ἐργασίαν καὶ νωθρὸν ἐν τῷ οἴκῳ, ἀλλὰ μετὰ ἄλλον τινα τοῦ ὁποῖου τὰ χαρακτηριστικὰ δὲν διέκρινε καλῶς, ὑπέθετεν ὁμως ὅτι ἦσαν τοῦ Μῆτρος.

Ἡ Σμάλτω ἐνῶ παρεσύρετο οὕτω εἰς τοὺς γοητευτικὸς κόσμους τῆς ἰδίας φαντασίας, ἠτένιζε συγχρόνως καὶ τὸν αὐλητήν. Κ' εὔρισκεν αὐτὸν ἤδη καθ' ὅλα ἠλλοιωμένον. Δὲν ἔβλεπε πλέον ἐπ' αὐτοῦ τὴν φοβερὰν δυσμορφίαν. Ἐφ' ὅσον τὸν παρετήρει καλλίτερον κατέπιπτον μίαν πρὸς μίαν αἰ ἀσχημίαι του ὄλαι, ὡς πρόσθετοι καὶ ἀνεφαίνετο ὑπερβολικῶς ὠραῖος, ἀποστίλβων, ὡς τὸ βασιλόπουλο τοῦ μύθου, ἐξερχόμενον τοῦ κλιβάνου ὅπου ἀψῆσε τὰ ὄστρακά του. Ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμούς του, τοὺς μικροὺς καὶ ψυχροὺς ἀνεπήδα ἤδη ὑγρότης καὶ ζωὴ σπανία, καθυποτάσσουσα· αἱ ἐξωγκωμένα ἐκ τοῦ φυσηματος καὶ κόκκιναι γνάθοι του μετὰ τὸ μόλις ἀνακύπττον τρίχωμα τοῦ γενείου ἐπροκάλλουν γιλήματα· τὴν μακρὰν καὶ ἄτακτον κόμην του κατηύγαζε χρυσοῦς ἀερώδης στέφανος, ὡς τὰς κεφαλὰς τῶν ἁγίων. Ἡ στάσις του, ὅπως ἐκάθητο βαρὺς κ' ἐστρεβλωμένος, ὡς σάκκος πλήρης ἀχύρου, ἐφαίνετο εἰς τὴν Σμάλτω στάσις ἀρμύζουσα εἰς κανένα πλούσιον καὶ ὑπερήφανον υἱὸν ἀρχιπομπῆς κ' ἐν γένει ὀλόκληρον τὸν βοσκὸν περιέλουεν ἡ αὐλησις καὶ τὸν παρουσίαζεν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς τῆς ἐναρμόνιον, ὅπως ἦτο καὶ αὐτῇ. Ἡ λυγερὴ τὸν ἀγκῶνα στηρίζουσα ἐπὶ τοῦ γόνατος, τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τῆς χειρὸς, προσεστραμμένη ὀλίγον, τὸν ἔβλεπε καὶ τὸν ἐπανέβλεπεν, ἔκθαμβος διὰ τὴν μετα-

βολήν εκείνην, ἐνῶ συγχρόνως παρεδίδοτο ὀλοκλήρος εἰς τοὺς συλλογισμούς της καὶ κατεκυριεύετο ὑπὸ τῆς μελωδίας τοῦ αὐλήματος.

Διότι τοῦτο, ἂν πρὶν τὴν κατεφλόγιζεν ἤδη τὴν παρέλυνεν ἐντελῶς. Τῆς ἤρχετο νὰ κλαύσῃ, τῆς ἤρχετο νὰ γελάσῃ· οὔτε νὰ πράξῃ τι οὔτε νὰ συλλογισθῇ ἦτο εἰς θέσιν πλέον. Ἦσθάνετο κλονισμὸν καθ' ὅλα αὐτῆς τὰ μέλη κ' ἔμενεν ἐκεῖ, ἐντελῶς ἄτονος, ἐντελῶς ἀνήκουσα εἰς τοῦ αὐλήτου μᾶλλον τὰς ἀρέξεις ἢ εἰς τὰς ἰδίας της δυνάμεις.

— Πάψε πιά! ἤρθρωσε τέλος βαρύθυμος.

Κ' ἔτεινε τὴν χεῖρα πρὸς τὸ στόμα τοῦ βοσκοῦ, διὰ νὰ τοῦ ἀποσπάσῃ τὴν φλογέραν. Ἄλλ' ἐκκελυμένη, ὅπως ἦτο, κατὰ τὴν βίαίαν τῆς χειρὸς κίνησιν, κατέπεσεν εἰς σωρὸν εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ Μήτρον.

Α. Καραβίτσα

ΤΟ ΜΑΡΑΜΜΕΝΟΝ ΚΡΙΝΟΝ

ΜΕΤΑ ΤΟ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟΝ δεῖπνον, εἰς τὸ ὁποῖον δὲν παρευρέθη κανεὶς ἀπὸ τοὺς συγγενεὶς τῆς μητέρας τοῦ Στέρκα, ὅπως δὲν εἶχαν παρευρεθῆ καὶ εἰς τὸν γάμον, ἡ κ. Μοίρα συνοδευομένη ἀπὸ τὸν γακτρὸν, τὴν μικρὰν κόρην της καὶ τὴν Ἄνναν ἐπέστρεψαν εἰς τὰς Ἀθήνας.

Τὴν Ἄνναν ἄφησαν εἰς τῆς κ. Ζούλια, ὅπου θὰ ἔμενεν ἀκόμη δύο ἡμέρας ἕως ὅτου τελειώσουν αἱ ἐξετάσεις. Καὶ ἔπειτα θὰ ἔφυγε μετὰ τὴν Ἀμάλια καὶ μετὰ τὸν Στέφανον εἰς τὴν Κέρκυραν. Ἡ Ἀμάλια μάλιστα ἤθελε νὰ φύγουν ἀμέσως, διότι ὁ πόλεμος ποῦ τῆς εἶχε κηρύξει διὰ τὸν γάμον αὐτὸν ἢ οἰκογένεια τοῦ νέου εἶχεν ἀρχίσει νὰ τὴν κουράζῃ. Ὡς καὶ γράμμα ἀνώθυμον εἶχε λάβει ὁ Στέφανος ὀλίγας στιγμὰς πρὸ τοῦ γάμου του, εἰς τὸ ὁποῖον τοῦ ἐκαταγγείλετο ἡ μνηστὴ του, ὡς διεφθαρμένη καὶ σπάταλος καὶ χαρτοπακίτρια, μετὰ ὕψος καὶ γλῶσσαν φοβερὰ βάνκυσον.

Πρέπει νὰ φύγῃ, πρὶν μοῦ φαρμακέψουν ἐντελῶς τὴν εὐτυχίαν μου, ἔλεγεν ἡ Ἀμάλια, ἐνῶ ὁ Στέφανος ἐπέμενε νὰ μείνουν, διότι εἶχε νὰ κανονίσῃ κάτι χρηματικὰ ζητήματα καὶ ἦτο ἄνθρωπος τῆς ἀκριβείας καὶ τῆς τάξεως. Ἄλλως τε ἔπρεπε νὰ περιμένουν καὶ τὸ τέλος τῶν ἐξετάσεων τῆς Ἄννας, τὴν ὁποίαν ἡ Ἀμάλια ἐνοοοῦσε νὰ πάρῃ μὲ τῆς εἰς τὸ ὠραῖον κτήμα των, τῆς Κερκύρας.

Τώρα περὶ δὲ φοβᾶσαι, μὴ σοῦ πάρῃ τὸν γαμβρόν, ἔλεγεν εἰς τὴν ἀδελφὴν της. Καὶ θὰ τὸ σώσω τὸ κορίτσι, μ' αὐτὴ τὴν ἀλλαγὴ τῆς

ζωῆς, γὰρ νὰ μπόρῃ νὰ πάρῃ θέσι τὸν Στεπέμβριον. Καὶ νὰ σοῦ πῶ, θὰ φροντίσω νὰ διορισθῇ ἐστὶν Κέρκυρα κ' ἔτσι νὰ μὴ βρεθῇ ξένη καὶ χωρὶς κανένα ὅπου πάει καὶ ὠμορφῆ ὅπως εἶναι, ξεπέση καὶ χαθῇ.

Ὁ Στέφανος δὲν ἔλεγεν ὅχι εἰς ἕνα αὐτά. Ἄν καὶ μέσα του εἶχε μίαν μεγάλην ἀνησυχίαν καὶ ὡς ἕνα προκείμενον κἀποιοῦ κινδύνου διὰ τὸ δυστυχισμένο τὸ κορίτσι. Καὶ τὴν ἡμέραν ἀκριβῶς τοῦ γάμου του, ὅταν πάλιν τὴν εἶδεν ἔτσι ἔμμορφη καὶ τὴν ἠσθάνθη τόσο μαρτυρικὰ ἴδική του, ἄρχισε ν' ἀνησυχῇ περισσότερο. Διότι δὲν ἦτο τόσο διεφθαρμένος, ὅπως ἄλλοι νέοι τῆς ἡλικίας του, ὥστε νὰ σκέπτεται ὅτι θὰ ἐγένετο ἴδική του, ὅταν αὐτὸς θὰ τὸ ἤθελε καὶ νὰ προετοιμάζῃ μετὰ τρόπον τὰ πράγματα διὰ τὴν λύσιν αὐτῆν. Ὅχι ἤθελε νὰ ἀποφύγῃ ἕνα τέτοιο φοβερὸ πρᾶγμα, ποῦ θὰ ἐσκόρπιζε τὴν δυστυχίαν εἰς τὸ σπιτί του. Ἡ Ἀμάλια τὸν ἀγαποῦσε μετὰ ὅλην τὴν καρδίαν καὶ ἂν θὰ τοῦ ἐσυγχωροῦσε κάθε ἄλλην ἐλαφρότητα, ὅμως τὴν καταστροφὴν τῆς Ἄννας δὲν θὰ τοῦ τὴν ἐσυγχωροῦσε ποτέ. Καὶ αὐτὸς ἠσθάνετο ὅτι ἀπὸ μακρὰ τὸ αἰσθημά του γιὰ τὴν Ἄνναν ἐλησμονεῖτο, ἐπενοῦσεν, ἦτο ἀκίνδυνον. Ἄλλὰ εὐθὺς ποῦ τὴν ἔβλεπε δὲν ἤξευρε πλέον τί ἔκαμνε. Καμμία γυναῖκα καὶ κανένα κορίτσι δὲν τὸν εἶχε κάμει νὰ αἰσθανθῇ ὅτι ἠσθάνετο δι' αὐτὴν. Ἦτο μίαν τρέλλα αἰσθήσεων, μίαν συμπάθεια φυσική, μίαν ἔλξιν ποῦ ἔφερε τοὺς δύο αὐτοὺς νέους τὸν ἕνα εἰς τὸν ἄλλον. Τοῦ ἐφαίνετο ὅτι καὶ ἂν δὲν τὴν εἶχε γνωρίσει εἰς τῆς μητέρας του καὶ ἂν δὲν εἶχε προηγηθῇ ἡ ἀσθενική της κατάστασις, ἡ ὁποία τὸν ἔκαμε νὰ τὴν συμπαθῆσῃ, ἀπλῶς καὶ εἰς τὸν δρόμον νὰ τὴν συναντοῦσεν ὡς ἄγνωστος μετὰ ἄγνωστην, ὅμως θὰ ἔτρεχε πίσω της καὶ αὐτὴ θὰ ἤρχετο ὅπου ἤθελεν ἐκεῖνος.

Καὶ ὅταν τὴν ἐπύριον τοῦ γάμου των ἡ Ἀμάλια ἔκαμνε καὶ πάλιν σχέδια τῆς διαμονῆς των εἰς τὴν Κέρκυραν καὶ ἔφερεν εἰς τὸ μέσον τὸ ὄνομα τῆς Ἄννας, ἐκεῖνος ἐδοκίμασε νὰ τὴν κἀμῃ νὰ ἀλλάξῃ γνώμην. Αἱ! τώρα τί θέλον ἐν αὐτῷ τὸ φτωχὸ κορίτσι μεταξὺ μας. Δὲν θὰ μπόρουμεν νὰ μιλοῦμεν, νὰ τρέχωμεν ἀπ' ἐδῶ κ' ἀπ' ἐκεῖ, νὰ ἀπολαμβάνωμεν τὴν χαρὰν καὶ τὴν εὐτυχίαν τῆς ἀγάπης μας. Ἡ θέσις της, βλέπεις, θὰ εἶναι δύσκολη. Οὔτε ἠμπορεῖς νὰ τὴν ἀφήσῃς μετὰ τὰς ὑπηρετίας, ἀλλ' οὔτε μπόρουμεν νὰ τὴν ἔχωμεν καὶ πάντα μὲ τῆς.

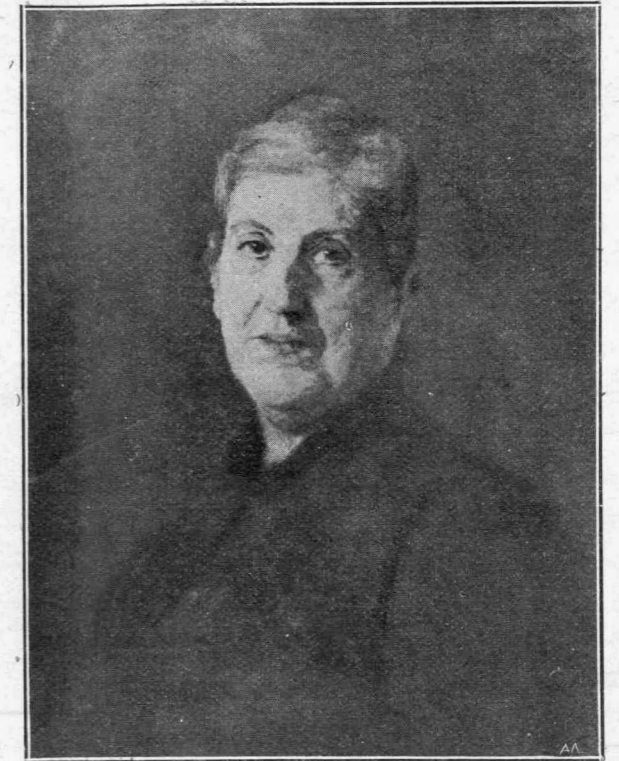
Ἡ Ἀμάλια ἤρχισε νὰ συλλογίζεται ὅτι ὁ ἄνδρας της εἶχε δίκαιον. Ἄλλὰ τώρα ποῦ εἶχεν εἰπῆ εἰς τὴν Ἄνναν ὅτι θὰ τὴν ἔπερνε καὶ

ποῦ τὴν εἶδε τόσο εὐχαριστημένην, πῶς νὰ τῆς ἔλεγεν ὅτι ὁ Στέφανος δὲν ἤθελεν. Ἐξάφνου τῆς ἦλθε μίαν ἔμπνευσις. Θὰ ἔβλεπε τὸν γακτρὸν καὶ θὰ τοῦ ἀνέθετε νὰ ὀμιλήσῃ αὐτὸς εἰς τὴν Ἄνναν. Ἐσκέφθη μάλιστα νὰ τῆς ἔστειλεν ὀλίγα χρήματα, ὥστε νὰ ἠμποροῦσε νὰ μείνῃ ὅλο τὸ καλοκαίρι εἰς τὸ Μαρκοῦσι μετὰ τὴν μητέρα της.

Ἡ δευτέρα αὐτῆ σκέψις τῆς ἐφάνη καλλιτέρα. Καὶ διὰ μίαν ὥσ νὰ ἐφοβήθη κἀποιοῦ ἀόρατον κίνδυνον ποῦ ἤρχετο, ἀπεφάσισε νὰ πείσῃ τὸν ἄνδρα της νὰ φύγουν ἀμέσως τὴν ἄλλην ἡμέραν. Καὶ τὸν ἤρην ἐντελῶς σύμφωνον.

Γιὰ τὴν Ἄνναν δὲν τοῦ εἶπε πλέον τίποτε. Μόνον ὅταν ὅλα ἦσαν ἔτοιμα καὶ τὰ μπαούλα της ἔφυγαν μετὰ μίαν καμαριέραν, τὴν ὁποίαν εἶχαν εἰς τὸ σπιτί των ἀπὸ μικρὸ παιδί, τότε ἐκάθισεν, ἔγραψεν ἕνα ὠραῖον γράμμα εἰς τὴν Ἄνναν, τὸ ἐκλείσει μὲ ἕνα πεντακοσάδραχμο εἰς τὸν φάκελλον, τὸ ἔρριψεν εἰς τὸ σακκάκι της καὶ ἔτρεξεν εἰς τὸν σταθμὸν, ποῦ τὴν ἐπερίμενον ὁ ἄνδρας της.

Ὅταν ἡ ἀδελφὴ της τοὺς εἶδεν ἐξάφνου, χωρὶς νὰ τοὺς περιμένῃ, ἐπαραξενεύθη. Τῆς εἶπαν τὴν ἀπόφασίν των, ἠρην ὅτι ἔκαμναν πολὺ καλά καὶ ἀνέπνευσε μετὰ ἀληθινὴν ἀνακούφισιν,

ΠΡΟΣΩΠΟΓΡΑΦΙΑ Ε. ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ
(Ἀπὸ τὴν τελευταίαν Ἐκθεσιν τοῦ Ζαπτείου)

ΠΡΟΣΩΠΟΓΡΑΦΙΑ Ε. ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ
(Ἀπὸ τὴν τελευταίαν Ἐκθεσιν τοῦ Ζαπτείου)

ὅταν ἔμαθεν ὅτι ὁ Στέφανος ἐπρότεινε νὰ φύγουν οἱ δύο των χωρὶς τὴν Ἄνναν.

Ἐγὼ δὲν ἠθέλησα νὰ εἰπῶ τίποτε, γιὰτὶ ἡ ἀδελφὴ μου βρῖσκει πάντοτε ὅτι εἶμαι σκληρὰ γὰρ τὸ κορίτσι αὐτό. Ἄλλὰ νομίζω ὅτι μεγαλειτέρα τρέλλα ἀπὸ αὐτὴν δὲν μπόρουσε νὰ γίνῃ. Ὡχ! ἀδελφέ! Νάχῃς πάντα ἐς τὸ πλάϊ σου μὲ ξένη, ἕνα μάρτυρα τοῦ τί λές καὶ τί σκέπτεσαι καὶ τί κάνεις, χωρὶς καμμίαν ἀνάγκην καὶ κανένα καθῆκον καὶ ὑποχρέωσιν. Μὰ εἶναι πτωχὴ καὶ ἄρρωστη. Αἱ! καὶ πτωχοκομεῖο θὰ κάνῃς τὸ σπιτί σου, ἀπὸ τὴν πρώτη μέρα ποῦ τ' ἀνοίγεις! εἶπεν ἡ κ. Μοίρα.

Ἡ Ἀμάλια τὴν ἄκουε καὶ εὔρισκε πῶς ὀμιλοῦσε σωστά. Καὶ ὁ Στέφανος τὸ ἴδιο. Καὶ ὅμως καὶ ὁ ἕνας καὶ ἡ ἄλλη ἠσθάνοντο μέσα εἰς τὰ κατάβηθα τῆς ψυχῆς των σὺν κάποιαν τύψιν συνειδήσεως. Μήπως τὸ πτωχὸ τὸ κορίτσι εἶχεν αὐτὸ ζητήσῃ τὴν συμπάθειαν καὶ τὴν ἀγάπην των! Καὶ ἀφοῦ καὶ ὁ ἕνας καὶ ἡ ἄλλη τὴν εἶχαν κάμει νὰ πιστεύσῃ εἰς μίαν φιλίαν καὶ ἕνα ἐνδιαφέρον μεγάλο, ἦτο δίκαιον, τώρα ποῦ αὐτοὶ ἦσαν τόσο εὐτυχεῖς νὰ τὴν ἐγκαταλείψουν. Καὶ ἡ φωνὴ αὐτῆ τῆς ψυχῆς ἔλεγεν εἰς τὴν Ἀμάλια. Νομίζεις ὅτι ὁ Στέφανος θὰ σε

ἐπρόσεχε ποτέ και θά σέ συμπαθοῦσε, ἀν δὲν σ' ἔβλεπε τόσο καλή και πονετική με τὸ κορίτσι αὐτό! Και νομίζεις ὅτι ὁ ἀπεφάσιζε τὸ γάμο σας, ἔξαφνα και βιαστικά, ὅπως τὸν ἀπεφάσισεν, ἀν ἡ Ἄννα ἔλειπεν ἀπὸ τῆ μέση.

Ἄλλὰ ἡ κ. Μοίρα ἔξακολοθοῦσε νὰ ἀρχαϊαζῆ τὰ λόγια τὰ ἀμείλικτα τῆς λογικῆς. Και ὁ φυσικός ἐγαῖσμός τῶν εὐτυχημένων ἀνθρώπων ἐνίκησε. Ἄς πεταχτοῦμε τοῦλάχιστον νὰ τὴν ἀποχαιρετίσωμεν, εἶπεν ἡ Ἀμάλια εἰς τὸν Στέφαν.

Θά εἶναι εἰς τὸ σχολεῖον τώρα και θά τὴν ἀνησυχῆσωμεν ἐπάνω εἰς τὰς ἐξετάσεις τῆς. Και με τὴν πρόφασιν αὐτὴν ὁ κίνδυνος τῆς συναντήσεως ἔλειψε. Μόνον ὅταν ἐπεροῦσαν ἀπὸ τὸ Ἀρσάκειον, ἐσταμάτησαν τὴν ἀμαξὴν και με τὸν ἀμαξηλάτην ἔστειλαν τὸ γράμμα μέσα.

Τότε μόνον ἡ Ἀμάλια εἶπεν ὅτι εἶχεν ἐσωκλείσει και τὰς πεντακοσίας δραχμάς για νὰ κάμη τὴν ἐξοχή τῆς ἡ καυμένη ἡ Ἄννα.

Και περίεργον, τὴν στιγμὴν ἐκείνην ὁ Στέφανος δὲν ἠμπόρεσε νὰ συλλογισθῆ τίποτε ἄλλο, παρὰ τὰ χρήματα ποῦ ἡ γυναῖκα του ἐπέτρεψεν εἰς τὸν ἑαυτὸν τῆς νὰ διαθέσῃ, χωρίς νὰ τοῦ εἰπῆ τίποτε. Και ἐνθυμήθη τὸ γράμμα τὸ ἀνώνυμον, ποῦ εἶχε λάβει και ποῦ μεταξὺ ἄλλων τοῦ ἔγραφεν, ὅτι ἡ Ἀμάλια ἦτο και σπάταλη. Και μέσα του ἐξύπνησεν ἓνα αἰσθημα κληρονομικῆς οἰκονομίας ποῦ εἶχε και ἀπὸ τὸν πατέρα του, τὸν Κεφαλλῆνα ἔμπορον, ποῦ ἔκαμε τὴν περιουσίαν ἀπὸ χίλιες στερήσεις, και ἀπὸ τὴν Χιοτοπούλα μητέρα του, ποῦ εἶχε μάθει νὰ μετρά τὰ κομμάτια τὴν ζάχαρι, ποῦ ἔδιδε κάθε πρωτὶ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν για τὸν κωφὸ τῆς ἡμέρας.

Τὴν στιγμὴν ποῦ ὁ ἀμαξηλάτης ἐφάνη εἰς τὴν πόρτα τῆς τάξεως τῶν ἐξετάσεων, με τὴν διαταγὴν νὰ δώσῃ εἰς τὰ ἴδια τὰ χέρια τῆς Ἄννας τὸ γράμμα με τὰ χρήματα, ἡ κόρη χλωμή, χλωμή, ἐστέκετο ἐμπρός εἰς ἓνα μεγάλο και καταγδαρμένο μκυροπίνακα και ἔλυεν ἓνα πρόβλημα γεωμετρίας.

Ἦτο ἡ ἡμέρα τῶν ἐξετάσεων τῶν μαθηματικῶν, τὰ ὁποῖα εἶχαν ἀφήσει τελευταία. Ἡ Ἄννα ἀπὸ τὸ πρωτὶ ἦτο νευρική, ἀνήσυχη, ἐξηνητλημένη. Ἡ ἰδέα ὅτι θά εὐρίσκειτο κατὰ πρόσωπον με τὸν καθηγητὴν τῶν μαθηματικῶν, ὁ ὁποῖος τόσο τὴν εἶχε πικράνει κατὰ τὰ τελευταία χρόνια τῶν σπουδῶν τῆς και ὅτι ἴσως ὁ βαθμός του θά τῆς ἐκατέβριζε τὸ ἄριστα, ποῦ ἐφαίνετο ὅτι εἶχεν ἐξασφαλίσῃ εἰς τὴν στιγμὴν ἐκείνην, τὴν ἐδασάνιζε. Εἰξερσε πό-

σον κακὸς και βάνκυσος και εἰρωνικός ἦτο ὁ ἀνθρωπος ἐκεῖνος. Και εἶχε τὴν βεβχιότητα σχεδὸν ὅτι ἐξ αἰτίας του εἶχε πάθει ὅ,τι ἔπαθε. Ὅταν ἤκουσε τὸ ὄνομα τῆς ἡσθάνθη ὡς κάτι νὰ τὴν ἐσφιγγεν εἰς τὸν λαιμόν. Ἐσηκώθη ἀπὸ τὴν θέσιν τῆς σὺν ὑπνωτισμένη, με τὸ πρόσωπον κατακόκκινο και ἐσύρθη εἰς τὸν μαῦρον πίνακα, με τὰ μάτια κάτω, και με ἓνα φοβερὸ καρδιοκτύπι, ποῦ τὴν παρέλυεν ὀλόκληρη.

Ὁ καθηγητὴς τὴν ἐκύτταζε, τὴν παρατηροῦσε και ἐφαίνετο ὡς νὰ ἐζητοῦσεν εἰς τὴν μνήμην του κάτι διὰ τὸ κορίτσι αὐτό. Ἐκείνη, ἐν τῷ μεταξύ, ὅσον ἡσθάνετο τὸ ἀνακριτικὸν ἐκεῖνο κακὸ βλέμμα ἐπάνω τῆς, τόσο ὑπέφερε και ἀγωνιοῦσε περισσότερο. Ἀπὸ κόκκινη ποῦ εἶχε γείνει ἐχλωμίανεν ἔπειτα και τὰ χέρια τῆς ἐπάγωσαν και ἀν δὲν ἀκουμποῦσεν εἰς τὸν πίνακα, χωρίς ἄλλο θά ἐσωριάζετο κάτω. Τέλος ὁ καθηγητὴς ἐνθυμήθη. Ὡ! σὺν τὰ χιόνια! τῆς εἶπε. Μὰς ξαναθυμήθηκες λοιπὸν πάλι; Και τὰ νευρικά σου τῶν τελευταίων ἐξετάσεων ἔπερσαν. Αἱ! τί εὐκολος τρόπος νὰ γλυτώνῃ κανεὶς ἀπὸ τὰ βάσανα!...

Ἡ κυρία τῆς ἐξεταστικῆς ἐπιτροπῆς τὸν διέκοψεν ἀπότομα και με κάποιαν βιαιότητα. Κύριε καθηγητά, ἡ κόρη αὐτὴ εἶναι ἀσθενής και καλὸν εἶναι νὰ περιορισθῆτε εἰς τὴν ἐξέτασιν τῆς μόνον.

Κυρία....

Κύριε. Εἴσθε ἐδῶ διὰ νὰ ἐξετάζετε και ἡμεῖς διὰ νὰ ἀκούωμεν, ἐπιβλέπωμεν και κρίνωμεν πῶς γίνονται αἱ ἐξετάσεις.

Ὁ καθηγητὴς ἐδάγκασε τὴν γλῶσσαν του. Και εἶχεν ὅλην τὴν διάθεσιν νὰ σκυλλοδρίσῃ τὸ γύναιον ἐκεῖνο, ὅπως τὴν ἔλεγεν ἔπειτα εἰς τοὺς συναδέλφους του, ποῦ εἶχε τὴν τόλμην νὰ ἐπέμβῃ εἰς τὴν ἐργασίαν του. Ἄκουῖς ἐκεῖ, ἀδελφέ! Νὰ μὰς κουβαλήσουν ἐδῶ μέσα τοὺς ποδογύρους και νὰ μὰς τοὺς καθίσουν εἰς τὸ σβέρκο. Ποιὸς ἀνδρας ὡς τώρα ἀπὸ τὴν ἐξεταστικὴν ἐπιτροπὴν, μὰς ἔκαμε παρατήρησιν πῶς ἐξετάζομεν! Και ἔρχονται ἡ κοκκῶνες νὰ μὰς βάλουν νόμους.

Αὐτὰ ὅλα ἐλέχθησαν κατόπιν εἰς εἰδικὸν συμβούλιον τῶν καθηγητῶν. Τὴν στιγμὴν ὅμως ἐκείνην ὁ καθηγητὴς τῶν μαθηματικῶν ἐκρατήθη και ἔδωκεν ἓνα πρόβλημα, τὸ ὁποῖον ἡ Ἄννα κατέστρωσε και ἔλυσε, χωρίς νὰ ἔχη συνείδησιν οὔτε τί ἔλεγεν, οὔτε τί ἔκανε. Εἶχε βγῆ μαζὴ με μίαν ἄλλην. — Τὰς ἔβγαζαν ἀνὰ δύο και τρεῖς — και ἡ ἄλλη αὐτὴ ἦτο δυνατὴ εἰς τὰ μαθηματικά και ἦτο καλὸ και πονετικὸ και θορακλέο κορίτσι. Εὐθὺς ποῦ εἶδε τὴν ἀγωνίαν τῆς Ἄννας, ἐκόλλησε τὸ πρόσωπόν τῆς

ΚΥΒΕΑΗ

Θιασάρχης και πρωταγωνίστρια τοῦ Πανελληνίου

εἰς τὸ ἄκρον τοῦ πίνακος και ἐνῶ ἐφαίνετο ὡς νὰ παρακολουθοῦσεν τὰ ὑπαγορευόμενα ἐψιθύριζε με πολλὴν ἐπιτηδειότητα ὅλα ὅσα ἔπρεπε νὰ γείνουν, διὰ νὰ λυθῆ τὸ πρόβλημα.

Και ἡ Ἄννα με τὴν προσπάθειαν ποῦ καταβάλλει ὁ ἀνθρωπος διὰ νὰ σωθῆ ἀπὸ ἓνα κίνδυνον, εἶχεν ἐντείνει ὅλας τῆς τὰς δυνάμεις εἰς ὅ,τι ἤκουε, και τὰ ἐπανελάμβανε μηχανικῶς,

με τὸ στόμα τῆς ξηρὸν και πικρὸν και με τὸ κεφάλι ζαλισμένο σὺν μεθυσμένη.

Και τὴν στιγμὴν ποῦ ἐτελείωσεν, ἡ ἐπιμελήτρια τῆς τάξεως τὴν ἐπλησίασε και τῆς ἔδωκε τὸ γράμμα.

Ὁ ἀμαξηλάτης ἐπερίμενε ἐξω τὴν ἀπάντησιν τῆς.

(Ἄκολουθεῖ)

ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΚΙΝΗΣΙΣ

Ο Σύλλογος προς προσαδίαν της 'Εργα-
τιδος του Πειραιώς είχε προχθές μίαν ωραίαν
έορτήν. Διότι έορτή αγάπης και φιλανθρωπίας πρέ-
πει να θεωρηθῆ ὅτι τείνει εἰς τὴν ἀναδείξιν τὰς
προσπαθείας τῶν κυριῶν τοῦ Πειραιῶς διὰ τὴν μόρ-
φωσιν καὶ τὴν προστασίαν τῶν πτωχῶν ἐργατῶν,
καθὼς καὶ αἱ πρόδοι καὶ ἡ ἐπιτυχία ἐν γένει τῆς
ωραίας αὐτῆς δράσεως.

Τὸ Κυριακὸν Σχολεῖον εἶναι τὸ ἴδρυμα, εἰς τὸ
ὁποῖον κατὰ τὰς Κυριακάς διδάσκονται αἱ ἐργάτιδες
καὶ ἀπὸ διδασκαλίσσας, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ κυρίας ἐκ τοῦ
Συμβουλίου, αἱ ὁποῖαι ἀναπτύσσουσιν εἰς αὐτὰς κάθε
μάθημα πρακτικὸν καὶ χρήσιμον εἰς τὴν ζωὴν. Τὰ
καθήκοντα πρὸς τὸν Θεόν, πρὸς ἑαυτάς, πρὸς τὴν οἰ-
κογένειαν, ἡ ὑγιεινὴ τοῦ σπιτιοῦ των, τῶν παιδιῶν,
τῆς τροφῆς, τὸ νοικοκυριό, ἡ καθαριότης, καὶ ἀπὸ τὴν
ἱστορίαν μας ὅτι εἰμυροῦν νὰ ἐνθουσιάσῃ καὶ νὰ
ἀναπτύξῃ τὸ φρόνημά των. Τὰ στοιχεῖα τέλος ἐνός
γενναίου καὶ ἐκπολιτιστικοῦ ἀνθρωπισμοῦ

Τὴν μόρφωσιν αὐτὴν τοῦ μυαλοῦ καὶ τῆς ψυχῆς
συμπληρῶνει ἡ ὑγιεινὴ ἀνάπτυξις τοῦ σώματος διὰ
τοῦ οἰκονομικοῦ συσταίτου, τὸ ὁποῖον αἱ κυρίαί ἐπιτη-
δες διὰ τὰς ἐργάτιδας ἐσύστησαν. Ὅλοι γνωρίζομεν
πόσον ὁ ἐργατικὸς μας πληθυσμὸς καταστρέφεται καὶ
ποῖαν σημασίαν ἔχει ἡ τροφὴ τῶν ἐργατῶν, αἱ
ὁποῖαι εὐρίσκονται εἰς τὴν ἀνάπτυξιν των, διὰ τὰς
γενεὰς τῆς αὔρου.

Ἄλλοῦ τὴν φροντίδα αὐτὴν τὴν ἔχει τὸ ἐργοστά-
σιον. Ἐδῶ τὸ ἐργοστάσιον ἐμεταλεῦσται τὴν ἐργά-
τιδα, τῆς ἀφαίρει τὸ δικαίωμα τῆς Κυριακῆς ἀργίας,
κατὰ συνέπειαν καὶ τῆς πνευματικῆς μορφώσεως διὰ
τοῦ Κυριακοῦ Σχολείου καὶ προσπαθεῖ μὲ κάθε τρῶ-
πον νὰ φέρῃ προσκόμματα εἰς τὸν ἀνθρωπισμὸν της
καὶ εἰς τὰς κυρίας, αἱ ὁποῖαι ἐργάζονται διὰ τὸν σκο-
πὸν αὐτόν. Ἄλλ' αἱ κυρίαί μὲ τὴν κ. Ξανθάκη, ὡς
πρόεδρον, ἐπὶ κεφαλῆς, ἐπιμένουσιν καὶ νικοῦν. Καὶ εἰς
τὸ μέλλον θὰ ἐπιτύχουν περισσότερα διὰ τῆς ἐπιμονῆς
καὶ τῆς ἀγάπης πάντοτε.

**Εἰς τὴν Ἑλλάδα αἱ γυναῖκες δὲν ἐργά-
ζονται** γράφει κάποιος εἰς τὰς «Ἀθήνας» τῆς
12ης Ἰουνίου καὶ φοβεῖται μήπως πλὴν τῆς κ. Πα-
ναγιωτάτου, ἐρασιτέχνης κυρίας, γένουσιν καὶ ἄλλαι
ὑψηλῆς τοῦ Πανεπιστημίου. Ἀλλὰ ποῦ ἔλαθε τὴν
πληροφορίαν ὅτι αἱ γυναῖκες δὲν ἐργάζονται ὁ γράφας.
Καὶ ἄγνοεῖ ὅτι διευθύντρια τοῦ Μαγειρητοῦ πρὸς πέντε
γρόνων εἶναι ἡ ἰατρὸς κ. Κατσιγγρα καὶ ὅτι αἱ δεσ. Ἀνθῆ
Βασιλειάδου καὶ Μαρία Καλαποθάκη ἔχουν μεγάλην
πελατεῖαν, ἡ πρώτη δὲ εἶναι καὶ τακτικὴ ἰατρὸς τῶν
γυναικῶν φυλακῶν.

Αὐταί εἶναι αἱ γνωστότεραι. Τώρα πόσαι γυναῖκες
ἐργάζονται εἰς τὴν Ἑλλάδα, θὰ ἦτο δύσκολον νὰ
γραφῆ, διότι εἶναι τόσον πολλαί, ὥστε μόνον διὰ
συστηματικῆς στατιστικῆς θὰ ἦτο δυνατόν νὰ με-
τρηθοῦν.

Ἐπιστήμονας βεβαίως δὲν ἔχομεν ἡμεῖς ἀνὰ ἑκατον-
τάδας, διὰ τὸν ἀπλοῦστατον λόγον, ὅτι οἱ ἄνδρες,
ἀποφεύγουσιν τὰς τέχνας, τὸ ἐμπόριον, τὴν βιομηχα-
νίαν, τὴν γεωργίαν καὶ κτηνοτροφίαν καὶ γίνονται
ἀποκλειστικῶς δικηγόροι καὶ ἰατροί. Τί νὰ κάμουν
λοιπὸν αἱ γυναῖκες εἰς στάδια, εἰς τὰ ὁποῖα ὑπάρχει
ὑπερπληθῶρα ἀέργων ἀνδρῶν. Ὅσαι ὅμως ἐπεδόθη-
σαν εἰς ἐπιστήμας ὅλαι περίπου ἐργάζονται καὶ ὅλαι
διεκρίθησαν.

Η γυναικεία διαδῆλωσις τοῦ Λονδίνου
εἶναι ἡ μεγαλειτέρα διαδῆλωσις τοῦ κόσμου,
ἡ τελειότερα καὶ συστηματικώτερα ὀργανωμένη καὶ
ἡ ἐπιβλητικώτερα ἐξ ὅσων ἔχουν διοργανωθῆ καθ'
ὅλους τοὺς αἰῶνας.

Τριακόσιαι πενήντα χιλιάδες γυναῖκες καὶ ἄνδρες,
ἐξεκίνησαν ἀπὸ δέκα διάφορα σημεῖα τοῦ Λονδίνου τὴν
περασμένην Κυριακὴν. τὴν ἰδίαν ἀκριβῶς ὤραν
ὑπὸ ἰδίας ἀρχηγούς διευθύνθησαν πρὸς τὸ Χάϊδ-
Πάρκ, τὸ σημεῖον τῆς συγκεντρώσεως. Ὅλα τὰ Ἀγ-
γλικά γυναικεῖα σωματεῖα ἀντεπροσωπεύθησαν. Ὡς
καὶ ὅλα τὰ ἀνδρικά τῶν πολιτικῶν ὁπαδῶν τῆς γυ-
ναικείας ψήφου. Εἰς ἕκαστον τμήμα τῆς πόλεως εἶ-
χαν συγκεντρωθῆ ἀνὰ εἴκοσι χιλ. γυναῖκες καὶ δέκα
χιλιάδες ἄνδρες καὶ μόνον αἱ τῶν δύο τμημάτων τοῦ
Χάϊδ-Πάρκ ἴσαν ἀνὰ πενήντα χιλιάδες.

Γυναῖκες καὶ ἄνδρες ἔφεραν παρὰ τὰ σημεῖα τῶν
σωματείων των καὶ ἰδιαίτερα κόκκινα σήματα καὶ
ἀνὰ γιλία διευθύνοντο ἀπὸ μίαν ἀρχηγόν, αἱ ὁποῖαι
πάλιν ἐλάμβανον ὁδηγίας ἀπὸ τὴν γενικὴν ἐπόπτριαν
ἡ ὁποία διηύθυνε τὴν ὅλην κίνησιν τῶν τριάντα χι-
λιάδων.

Αἱ θέσεις διὰ κάθε ἀρτηρίαν συγκεντρώσεως τοῦ
Χάϊδ-Πάρκ εἶχαν ἐρισθῆ ἀπὸ πρὶν, ἐξέδραι εἶχαν
στηθῆ διὰ τὰς ὁδοῦντα ρήτορας, ἐκάστη τῶν ὁποίων
ὠμίλησε εἰς κύκλον ἀκροατῶν πέντε περίπου χιλιά-
δων. Εἰς τὰς ἐξέδρας αὐτὰς εἶχε τοποθετηθῆ τηλεφω-
νικὴ ὑπηρεσία ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐτηλεφωνεῖτο συνε-
χῶς εἰς ὅλην τὴν Ἀγγλίαν καὶ τὴν Σκωτίαν ἡ πο-
ρεῖα ἐν γένει τῆς διαδηλώσεως. Οἱ λόγοι τῶν ρητό-
ρων τηλεφωνοῦμενοι ταυτόχρονως ἀνεγνώσθησαν εἰς
ὅλας τὰς ἀξίας λόγου Ἀγγλικὰς πόλεις.

Τὸ γενικὸν πρόσταγμα τῆς διαδηλώσεως εἶχεν ἡ
κ. Δρύμοντ μὲ ὑπ' αὐτὴν διαφόρους λαίδας καὶ κο-
μήσας καὶ μαρκησίας, συζύγους καὶ λόρδων ἀκόμη
ἐκ τῶν ἀντιθέτων τῆς γυναικείας ψήφου. Αἱ σημαιο-
φόροι τῶν τετρακοσίων σωματείων, τὰ ὁποῖα ἀντι-
προσωπεύθησαν ἴσαν νέαι, ὠραῖαι καὶ ὑψηλαὶ γυ-
ναῖκες. Εἰς τὰς περισσοτέρας σημαίας ἴσαν ζωγραφι-
σμένα ἕνα ἀνδρικὸν καὶ ἕνα γυναικεῖον χερί σφικτὰ
ἐνωμένα. Καὶ ἀπὸ κάτω αἱ λέξεις *συνεργασία καὶ ἀλ-
ληλοβοήθεια διὰ τὸ καλὸν τῆς ἀνθρωπότητος*. Ἐπὶ τοῦ
θήματος ἄλλως τε αὐτῷ ὠμίλησαν καὶ αἱ ὁδοῦντα
ρήτορες. «Δὲν ἐρχόμεθα νὰ κρημνίσωμεν ἀρχὰς καὶ νὰ
καταρρένωμεν δυνάμεις. Προσφέρομεν καὶ ἀρχὰς καὶ
δυνάμεις ὅμοιαι, καὶ ἀνεκμεταλεύτους διὰ νὰ ἐνκολύνω-
μεν τὸ ἔργον τῆς ἀγάπης καὶ τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς
προόδου. Μεταξὺ τῶν διαδηλωτῶν ἴσαν καὶ ἐπιφανέ-
στατοι Ἀγγλοὶ ὡς καὶ ὀλόκληρος σχεδὸν ἡ Βουλὴ τῶν
Κοινοτήτων. Ἡ τάξις καὶ ἡ εὐλάβεια μὲ τὴν ὁποίαν
διεξήχθη ἡ κολοστία αὐτὴ διαδήλωσις ἔκαμε μεγά-
λην κατάπληξιν».

Οὔτε ἕνα ζυτύχημα, οὔτε ἐν ἄτοπον, οὔτε μία
παρτονία. Αἱ ἐργατικαὶ γυναῖκες ἐβάδιζαν μὲ ἀξιο-
πρέπειαν ἀριστοκρατῶν. Ὅλοι ἐφαίνοντο νὰ ἔχουν
βαθυτάτην συναίσθησιν τῆς θέσεώς των καὶ ὅλοι με-
τέθησαν εἰς τὸν τόπον τῆς συγκεντρώσεως ὡς εἰς τό-
πον προσευχῆς.

Προγράμματα καὶ εἰκόνες τῶν πρωταγωνιστριῶν
τοῦ ζητήματος ἐκυκλοφοροῦσαν ἀνὰ τὰς χιλιάδας
τῶν διαδηλωτριῶν. Αἱ ρήτορες διεκρίνοντο ἀπὸ χει-
ροκροτήματα, ἀλλὰ καὶ αὐτὰ κανονικὰ καὶ μετρημένα.

Ἡ νέα ἀναφορὰ τὴν ὁποίαν ἐπέδωκαν περιεῖχε τρία
ἐκατομμύρια ὑπογραφάς. Εἶναι ἡ μεγαλύτερα ἀνα-
φορὰ τοῦ κόσμου, γραμμὴν εἰς ἕνα ἀπέραντον τόπι
χαρτί καὶ τυλιγμένη ὡς οἱ ἀρχαῖοι πάπυροι.

Μετὰ τὴν διαδήλωσιν αὐτὴν πολλοὶ φανατικοὶ ἄν-
τίθετοι προσηλυτίσθησαν. Ἡ ἐπιτυχία τῆς διαδηλώ-
σεως ἀπέδειξεν ὅτι αἱ γυναῖκες ἔχουν πνεῦμα διορ-
γανωτικόν, ἀπείρως ἰσχυρότερον καὶ πρακτικώτερον
τοῦ ἀνδρικοῦ. Ἀφοῦ εἰξεύρουσιν νὰ διοικούνται τόσον
καλὰ καὶ νὰ ἐκτελοῦν τὰ προγράμματα τῶν μὲ τόσην
ἐντέλειαν, βεβαίως θὰ εἰξεύρουσιν καὶ νὰ διοικοῦν τὴν
χῆφραν λέγουσιν σήμερον οἱ Ἀγγλοὶ. Καὶ ἔχουν δίκαιον.

ΜΟΥΣΙΚΗ ΚΑΙ ΘΕΑΤΡΟΝ

Εγινε πολὺς θόρυβος διὰ τὸν κ. Καλομοί-
ον καὶ οἱ φανατικοὶ τῆς καθαρευούσης παρ'
ὀλίγον νὰ ἐμποδίσουν τὴν συναυλίαν
του, διότι εἶχε γράψῃ τὸ πρόγραμμά του εἰς
τὴν δημοτικὴν.

Εὐτυχῶς, ὅτι τὸ πρόγραμμα ἐτυπώθη καὶ
γαλλικὰ, εἰς τὴν ἐπίσημον δουλ. γλώσσαν μας,
καὶ ἔτσι τὰ ταραχθέντα νεῦρα ἠσύχασαν, τὸ
ᾠδεῖον ἐγέμισεν ἀπὸ καλῶν καὶ ἐκλεκτῶν κό-
σμων καὶ ὁ κ. Καλομοίρης ἐπαιξεν ἰδικὰς του
συνθέσεις, ποῦ ἀπνεχοῦσαν κατὰ ἀπὸ τὸν αἰ-
λὸν τοῦ Πανὸς καὶ ἀπὸ τὴν φλογέραν καὶ τὸ
θυμὰρι τῶν ἑλληνικῶν βουνῶν.

Ὁ κ. Καλομοίρης δὲν μᾶς ἐπαρουσίασε Βα-
γγερίους συνθέσεις. Ἀρκετὰ χρόνια τώρα ἀ-
κούομεν τὴν μουσικὴν αὐτὴν, ποῦ δὲν λέγει
τίποτε εἰς τὴν ἑλληνικὴν μας ψυχὴν, ποῦ δὲν
ξυπνᾷ τίποτε μέσα μας, ποῦ δὲν μᾶς συγκι-
νεῖ φυσικὰ, διότι δὲν ἐνεπνεύσθη ἀπὸ τίποτε
τὸ ὁποῖον νὰ συγγενεῖν μὲ τὸν τρόπον ποῦ
αἰδοῦνόμεθα καὶ πονοῦμεν καὶ χαίρομεν.

Ὁ ἑλλῶν συνθέτης ἐγέμισε λοιπὸν τὴν
σάλλαν τοῦ ᾠδεῖου μὲ ἤχους ἀπλοῦς, συγκι-
νητικούς, εὐθυμούς ἢ λυπηρούς, μὲ ἤχους
ποῦ ἐνίστε ἐφαίνοντο ὅαν νὰ ἐξωγράφιζαν τὸν
οὐρανὸν μας, τὰ τοπία μας τὰ πλεόν ὠραῖα
καὶ γελαστά, τὰ βουνά μας, μὲ τὰς μαλακάς,
τὰς ἀρμονικὰς γραμμάς, καὶ ἄλλοτε πάλιν τὰ
πάθη καὶ τοὺς πόνους καὶ τῆς μελαγχολίας
καὶ τὰ μοιρολόγια μας.

Ἡ μουσικὴ τοῦ κ. Καλομοίρη εἶναι καλὴ,
γνωστὰ, ἀληθινὴ, ἑλληνικὴ μουσικὴ. Περὶ αὐ-
τὴν θὰ ὑφανθῆ εἰς τὸ μέλλον τὸ ἑλληνικὸν
μελόδραμα καὶ αἱ μουσικαὶ μας συνθέσεις καὶ
τὸ ἔθνικὸν μουσικὸν μας οἰκοδόμημα. Αὐτὴ ἡ
γνωσιότης τῆς ἑλληνικῆς μουσικῆς ἰδιοφύτας
καὶ ἐπιδόσεως του ἐξηγεῖ καὶ τὸν φανατισμὸν
του διὰ τὴν δημοτικὴν γλώσσαν. Ἀνθρώπου
ποῦ ἔβαλε τὸ αὐτὶ του εἰς τὸ στῆθος τοῦ λαοῦ
καὶ ἔκουσε τὸ κτύπημα τῆς καρδιᾶς του, καὶ
ἐννόησε τί τὴν συγκινεῖ καὶ τί τὴν ναουρίζ-
ει καὶ τὴν κάμνει νὰ χαίρεται, δὲν ἠμπο-
ροῦσε νὰ ἀγαπᾷ τὴν τέχνην καὶ ἐπιτιθεῖσιν
τῆς καθαρευούσης.

Ἡ κ. Καλομοίρη ὡς ἐκτελέστρια τῶν συνθέ-
σεων τοῦ συζύγου της ἐπαιξε μὲ ἀγάπην καὶ
ἐνθουσιασμὸν καὶ ἐπιτυχίαν καὶ ἡ δις Σμα-
ράγδα Γεννάδη, Ἑλληνοπούλα ἀληθινὴ, ἐ-
τραγοῦσθη μὲ τὴν ὠραίαν καὶ τεχνικὴν φω-
νὴν της θαυμάσια. Καὶ ὁ κόσμος ἐνθουσια-
σμένος ἐχειροκρότησε καὶ ἔφυγε μὲ ἐλπίδας
καὶ ὄνειρα διὰ τὸ γλυκοχάραγμα αὐτὸ τῆς
μουσικῆς μας ἀναγεννήσεως. **Κ. Π.**

Ἡ Σαλώμη καὶ ἡ μαμὰ Κολυμπῆ εἶναι τὰ
δύο θεατρικὰ ἔργα, τὰ ὁποῖα ἐκίνησαν περισσό-
τερον τὸ ἐνδιαφέρον καὶ ἀπνεχοῦσαν τὴν θε-
ατρικὴν κριτικὴν τοῦ δεκαπενθημέρου.

Ἡ Σαλώμη τοῦ Ὀσκάρ Οὐάιτ, ὡς ἔργον

Ἡ ΣΑΛΩΜΗ Εἰς τὸ θεατρὸν τοῦ Λονδίνου
ἐμπνεύσεως καὶ μεγάλης ποιητικῆς δυνάμεως
συνεκέντρωσεν εἰς τὸ θέατρον τοῦ Συντάγμα-
τος πολὺν καὶ καλὸν κόσμον, ὁ ὁποῖος ἀπύ-
λαυσε τοὺς ὠραίους στίχους καὶ τὴν καλὴν
ὄψιν δὴποτε ἐκτέλεσιν, καθ' ἣν διεκρίθη
ἰδίως ὁ κ. Φύρστ.

Ἡ μαμὰ Κολυμπῆ ἔδωκεν ἐπίσης βραδείαν
πλουσίαν εἰς τὴν Νέαν Σκηνὴν, εἰς τὴν ὁποίαν
ἐχειροκροτήθη πολὺ καὶ μὲ μεγάλον ἐνθουσια-
σμὸν ἡ πάντοτε γοητεύουσα καὶ πάντοτε ἀ-
γαπητὴ καὶ χαϊδευμένη ἀπὸ τὸ Ἀθηναϊκὸν
κοινὸν καλὴ δραματικὴ μας δις Μαρίκα Κο-
τοπούλη.

Ἡ κ. Κυβέλη Ἀδριανού, ἡ νεαρὰ θιασάρχης
καὶ πρωταγωνίστρια τοῦ θεάτρου τοῦ Πανε-
λνίου εἶχεν ἐπίσης μίαν ἐπιτυχίαν εἰς τὸν
Σέρλοκ Χόλμς.

Ἐως τώρα οἱ θιασάρχαι ὑπῆρξαν, ἐκτὸς ὀ-
λίγων ἐξαιρέσεων, ὄχι καὶ τόσον ἐκλεκτικοὶ
εἰς τὰ ἀναβιβασθέντα ἔργα. Ἡ προθυμία τοῦ
κοινοῦ κατὰ τὰς περυσινὰς παραστάσεις ἔρ-
γων κάπως πολὺ ἀλατισμένων, καὶ ἡ ἔκτα-
κτος συρροή, τὴν ὁποίαν ἐπὶ δευρὰν παραστά-
σεων εἶχεν ἐλκύσει la dame de chez Maxime
τοὺς ἔκαμε νὰ ἀναβιδάσουν ἔργα, τὰ ὁποῖα
ἔφεραν ἀκριβῶς τὸ ἀντίθετον ἀποτέλεσμα.

Τώρα ἀναμένονται τὰ νέα προαναγγελθέντα
ἔργα τοῦ κ. Παύλου Νιρβάνα καὶ τοῦ κ.
Σπ. Μελά τὰ ὁποῖα θὰ ζωογονήσουν τὴν ἑλ-
ληνικὴν σκηνὴν καὶ θὰ δικαιώσουν καὶ ἰκα-
νοποιήσουν τοὺς κόπους καὶ τὰς προσπα-
θείας τῶν καλῶν ἠθοποιῶν.

ΣΤΡΟΦΕΣ

(Jean Moréas)

Χρυσόδωρα π' ακόμα ώϊμέ! οί Μοῦσες μου χαρίζουν
ὦ σίχοι, σ' άλλα χρόνια
τοῦ κήπου μου ἦσιε κρίνα ἀγνά πὸν κάθε ἀβγούλα ἀνθίζουν
τοῦ δάσους λάλα ἀηδόνια.

Ρυάκι πὸν ὁ ἥλιος, σίλλβοντας τὰ σιγανὰ νερά του,
καθρέφτη του τὸ σιάζει,
καὶ τώρα, ὦ τώρα, σίχοι μου, εἶστε αἷμα ἀπὸ θανάτου
πληγὴ πὸν μάβρο σιάζει.

ΑΛΕΞ. ΠΑΛΛΗΣ

Η ΜΟΔΑ

Τὰ φορέματα στεναίνονται ὀλοένα ἐπάνω' τόσον, ὥστε τὸ σῶμα νὰ διογράφεται εἰς ὄλας τὰς γραμμάς του. Διὰ τὰ ὠραία σώματα ἢ μόδα εἶναι ὠραία, ἀν καὶ δὲν νομίζω νὰ εἶναι ἀνάγκη νὰ παρακολουθῆ ἀπολύτως τὸ ὕψος τὴν γραμμὴν, διὰ τὴν φανῆ τὸ σῶμα ὠραῖον. Ἀπόδειξις οἱ χιτῶνες καὶ τὰ ἀρχαῖα ἱμάτια, κάτω ἀπὸ τὰ ὁποῖα τὸ σῶμα διαγράφεται θαυμάσια. Ἐπειτα τὰ ὠραία σώματα εἶνε τόσον ὀλίγα, κατόπιν τῶν πιέσεων τοῦ κορσὲ καὶ τῆς τάσεως τῶν γυναικῶν νὰ παχαίνουν ἀπὸ τὰ τριάντα καὶ πέραν. Ἐπειτα ἀκόμη ἢ ῥάπτρια τῶν φορεμάτων αὐτῶν πρέπει νὰ εἶναι καλλιτέχνις, διὰ νὰ διορθῶνται καὶ τίποτε ἀτελείας ὁματικῆς.

Ἐπειδὴ δὲ ὅλα αὐτὰ ὀπανίως συμπίπτουν, δι' αὐτὸ ὁ πολὺς κόσμος προτιμᾷ τὰ tailleur καὶ εἰς τὰ καλοκαιρινὰ ἀκόμη φορέματα. Ἡ ρεδεγκότα λοιπὸν ὄχι πολὺ μακρὰ καὶ ἀνοικτὴ μᾶλλον εἰς τὰ ἔμπρὸς εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν. Ρεδεγκότες ἀσπρες λινὲς ἢ χρωματιστὲς, ρεδεγκότες φουλαρένιες, ρεδεγκότες tussor, ρεδεγκότες soie-crue. Εἶναι τὸ συμπάθεσ καὶ εὐκόλο φόρεμα καὶ δροσερὸ καὶ ξεκουραστικό. Ἀφίνει ἐλευθέρως τὴν κινήσει, ἀφίνει νὰ φαίνωνται ἀπὸ μέσα τὰ ὠραία ὑποκάσκια, καὶ ἀναπληρῶνται καὶ τὸ ἐλαφρὸ ἐπαινωφόρακι. Ἐννοεῖται ὅτι εἴμποροῦν νὰ στολίζονται ἢ ρεδεγκότες καὶ μὲ νταντέλες ὠραῖες καὶ μὲ κεντήματα.

Καὶ ἔρχονται καὶ εἰς κάποιαν ἀρμονίαν μὲ τὰ μεγάλα καπέλλα directoire καὶ empire. τὰ ὁποῖα τόσον συνειθίζονται, καὶ τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ φοροῦν κατὰ προτίμησιν γυναικῆς εὐσωμοὶ καὶ ὑψηλαί. Διότι ἐπάνω εἰς ἓνα μικρὸν σωματάκι, τὰ μεγάλα καπέλλα ἀποτελοῦν μίαν φοβερὰν δυσαρμονίαν καὶ σκεπάζουν καὶ καταστρέφουν τὸ σῶμα.

Ἰδέματα λεπτὰ λινὰ καὶ ἓνα εἶδος soie crue χρωματιστά. Καὶ τὰ μὲν καὶ τὰ δὲ εἰς χρώματα ὄχι πολὺ ἀνοικτά. Πράσινα χρωματιστοῦ φρέσκου ἀμυγδαλοῦ, λιλά πρὸς τὸ κόκκι-

ΝΥΚΤΙΚΟ

νον, κόκκινα, bleu vatiè, ἓνα εἶδος bleu-πράσινο σκουροπό.

Τὰ ἀσπρα φοροῦνται φέτος ὀλιγώτερον, ἀν καὶ εἶναι πάντοτε διὰ κλίματα ὡς τὰ ἰδικὰ μας τὰ ὠραιότερα καὶ τὰ συμφερότερα φορέματα.

Τὰ καθὲ φοροῦνται ἐπίσης εἰς συνδυασμοὺς μὲ ἄλλα χρώματα.

Τὰ ταφταδένια μισοφόρια, δὲν πρέπει νὰ εἶναι πλέον πολὺ χονδρά, ἀλλ' οὔτε νὰ κάνουν πολὺ φροῦ-φροῦ. Λεπτότερα κολλητὰ ἐπάνω καὶ κάτω πολὺ στολισμένα μὲ νταντέλες.

Τώρα στολίζονται πολὺ καὶ τὰ κάτω ἄκρα

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Γράμματα. τοῦ κ. Κωστή Παλαμᾶ. Εἶναι ὁ Β'. τόμος τοῦ φέρει τὸν τίτλον αὐτόν, κάτω ἀπὸ τὸν ὁποῖον κρύπτεται τόση σοφία καὶ τόσαι γνώσεις καὶ τόσον ἀναλυτικὴ ἐργασία καὶ τόσον ἀνατομικὴ μελέτη ὅλων τῶν φιλολογικῶν τοῦ κόσμου καὶ κάθε ἐξέχουσας φυσιογνωμίας, εἴτε ἰδικῆς μας, εἴτε ξένης.

Ὅταν διαβάσῃ κανεὶς τῆς 250 σελίδας τοῦ βιβλίου αὐτοῦ ἔχει μίαν τελείαν ἰδέαν ἀπὸ ὅλα τὰ ἀριστουργήματα τοῦ ἔχουν γραφῆ εἰς τὸν κόσμον καὶ ὅλα τὰ ζητήματα, γλωσσολογικά, ποιητικὰ, φιλολογικά, θεατρικὰ, πολιτικὰ, ἀκόμη καὶ γυναικεῖα.

Σωστὴ ἐγκυκλοπαιδία, γραμμικὴ σύντομα, σφικτὰ, δυνατὰ καὶ σοφὰ, ὅπως ξέρη νὰ γράφῃ ὁ Παλαμᾶ.

Ἡ Βασίλισσα Σαβᾶ τοῦ κ. Γ. Τσοκοπούλου ἐξεδόθη εἰς ἓνα κομψὸ καὶ ἔμμορφο βιβλιαράκι, ὅπως κομψὸ καὶ ἔμμορφο καὶ καλλιτεχνικὰ δουλευμένο εἶναι τὸ μονόπρακτο αὐτὸ δραματάκι, τὸ ὁποῖον μένει τὸ πρῶτον καὶ ὠραιότερον ἀπὸ τὴν πολὺπλοκον καὶ καὶ ποικίλην καὶ ἀφθονον ἐργασίαν τοῦ πολυγραφοτέρου ἐκ τῶν γραπόντων Ἑλλήνων.

Αἱ Ἀθῆναι τὸ μηνιαῖον περιοδικὸν τῆς ὁμωνύμου ἐφημερίδος ἐξεδόθη μὲ ὠραῖον καὶ ποικίλην ὕλην. Προσφέρεται δωρεὰν εἰς τοὺς συνδρομητὰς τῶν Ἀθηνῶν.

ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΟ ΚΑΙ ΚΟΥΖΙΝΑ

Ἐξκοιουθοῦμεν τὴν μελέτην τῶν χορταρικῶν, τῆς προτιμωμένης δηλαδὴ τροφῆς τῆς ἐποχῆς αὐτῆς.

Ἡ μπάμις, ἡ μελιτζάνες, τὰ φασολάκια εἶναι τὰ λαχανικὰ τῆς ἡμέρας μὲ τῆς ντομάτες καὶ τὰ κολοκυθάκια, περὶ τῶν ὁποίων ὠμιλήσαμεν ἤδη. Ἡ μπάμις εἶναι μαλακτικὴ, εὐπεπτε καὶ εὐκολοχώνευτες. Μπάμις μὲ λάδι εἶναι ἓ α ἀπὸ τὰ συμπαιθέστερα ἑλληνικὰ πιάτα, ὅταν δὲ δὲν καθουρισθῆ, ἀλλὰ βρασθῆ πρῶτῆτερα τὸ κρομμύδι καὶ ὅταν ἀρτυθῆ καὶ μὲ ἀρκετὸ μαϊντανό, δὲν βλάπτει διόλου εἰς τὸ στομάχι: Ἡ μπάμις χρησιμεύουν ὡς γαρνιτούρα καὶ εἰς μικρὰ πατή καὶ κοτοπούλια, εἴτε εἰς τὸν φούρνον γίνου, εἴτε εἰς τὸ σπῆτι. Τὰ πατή εἶναι πολὺ πηγεῖα καὶ γι' αὐτὸ πολὺ δύσπεπτα. Πρέπει λοιπὸν νὰ ξεπαχιάζωνται ἐντελῶς, πρὶν δὲ νὰ μαγειρευθοῦν νὰ τρίβωνται καὶ ἀπὸ μέσα καὶ ἀπ' ἔξω μὲ ἓνα πορτοκάλι, τὸ ὁποῖον ἀφαιρεῖ καὶ τὴν βρεξιὰν ὀσμὴν πεῦ ἔχει τὸ κρέας των.

Μελιτζάνες. Εἶναι τὸ εὐνοούμενον χορταρικὸν τῶν πολλῶν. Κατασκευάζεται κατὰ πολλοὺς καὶ διαφόρους τρόπους καὶ εἶναι μεγάλης βοηθείας διὰ τὴν κουζίνα. Τὸ κακὸ εἶναι, ὅτι εἶναι ἐντελῶς στρυγνοειδὲς, κατὰ συνέπειαν βερύ, δύσπεπτον καὶ συχνὰ φαρμακερὸ. Δι' αὐτὸ πρέπει νὰ κόπτεται καὶ ἀλατίζεται διὰ νὰ χύσῃ ὅλον τοῦ τὸ φαρμάκι καὶ νὰ πλύνεται ἔπειτα μὲ πολλὰ νερά. Ἡ κοινοπές καὶ ἡ ἀσπρες εἶναι συνήθως ἀβλαβέστεραι. Καὶ ἓνα εἶδος χονδρὲς καὶ στρογγυλῆς, πολὺ σαρκώδεις καὶ γαρνιτῆρες, λεγόμενες Ἑυρωπαϊκῆς, εἶναι ἐντελῶς ἀβλαβεῖς, τόσον ἔχουν καλλιστερηθῆ καὶ διὰ τῆς καλλιστεργείας ἀπαλλαγῆ ἀπὸ τὰ δηλητηριώδη συστατικὰ των. Καλλιστεροῦνται ὀλίγες εἰς τὴν Κρησιᾶ.

Μελιτζάνες φέτες. Τῆς κόπτετε, φέτες, τῆς ἀφίνετε

τῶν ἐσωροῦχων. Μὲ βολὰν πολὺ πλισαρισμένα καὶ νταντέλες, ὥστε νὰ βοηθοῦν τὰ μισοφόρια. Τὰ ὑποκάμια τῆς ἡμέρας γίνονται τώρα complets μὲ τὰ παντελόνια, ἢ μὲ μονοκόμματα, ὥστε νὰ μὴ προσθέτουν χόνδρος ἀπὸ τὴν μέσση καὶ κάτω. Καὶ τὰ καλοκαιρινὰ ἐν γένει ἀσπρόρροχα γίνονται ἀπὸ λεπτὴν βατίστα καὶ στολίζονται κατὰ προτίμησιν μὲ λεπτότατες νταντέλες.

Τὰ κτενίσματα τώρα γίνονται μὲ χωρίστρες εἰς τὰ πλάγια. Τὰ μαλλιά πάντοτε ondulés καὶ φουσκωτά. Κάπου κάπου ἐμφανίζεται καὶ καμμιά πλεξούδα μεταξὺ τῶν μικροσκοπικῶν ψεύτικων ρουλῶ τοῦ στολίζου ἐμπρὸς καὶ εἰς τὰ πλάγια τὸ κεφάλι.

Παριδινή.

ΣΧΟΛΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

Τὰ παιδιὰ εὐρίσκονται πάλιν εἰς τὰς συγκινήσεις τῶν ἐξετάσεων. Καὶ διὰ μὲν τὰ μικρὰ τῶν ἰδιωτικῶν σχολείων αἱ ἐξετάσεις εἶναι μᾶλλον διασκεδάσις. Ὅσα εἶποῦν ποιήματα, ὅσα παιζοῦν κωμωδίαν, ὅσα τραγουδοῦσιν, ὅσα κάμουν μουσικὴν.

Ἡ δασκάλισσα δὲν εἶνε ἀγρία καὶ αὐστηρά, τὰ προετοιμάζει ἤσυχα καὶ εὐσυνείδητα ὅλον τὸ ἔτος καὶ τὰ παιδάκια δὲν κουράζονται καὶ δὲν ἀφανίζονται. Εἰς τοιαύτας ἐξετάσεις τοῦ Παρθεναγωγείου Σκορδέλη παρευρέθη καὶ ἐγὼ καὶ ἐπίστην ὅτι τὰ μικρὰ μὲ χαρὰν καὶ εὐχαρίστησιν παρουσιάζονται μὲ τὰ καλὰ των φορεματάκια καὶ μὲ τὰ μπουκλωτὰ των μαλλιά καὶ διαβάζου καὶ παιζοῦν καὶ τραγουδοῦν. Ὅταν μάλιστα ἔχουν τὴν τύχην νὰ ἔχουν μίαν δασκαλίτσα νέα, ζωηρά, χαριτωμένη, ποῦ ἀγαπᾷ καὶ ἀγαπᾶται ἀπὸ τὰ παιδιὰ, ὡς τὴν δα Λουκιάν.

Τῆς γ' τάξεως, τότε αἱ ἐξετάσεις εἶναι ἀκίνδυνον. Τὰ παιδιὰ χωρὶς βιβλία καὶ παιζοῦντα ἔμαθαν ἓνα σωρὸν πράγματα καὶ τὰ εἶπαν μὲ θάρρος καὶ μὲ εὐκολίαν καὶ μὲ αὐτοπεποίθησιν. Τὸ ἴδιο συμβαίνει περὶ τοῦ καὶ εἰς τὰ ἄλλα σχολεῖα, ὅπου δὲν βασιλεύει ὁ γελῶτος σχολαστικισμὸς καὶ ὅπου τὰ παιδιὰ λογαριάζονται ὡς ἄνθρωποι καὶ ὄχι ὡς νευροσπαστα καὶ μηχαναὶ ἀποστηθίσεως.

Ἐδῶ εἰς τὸ Παρθενῶγειον τῆς δος Ἀσπασίας Σκορδέλη τὸ κορίτσι λογαριάζεται ὡς ἄνθρωπος μὲ ἴδιον προορισμὸν καὶ προετοιμάζεται ἀναλόγως διὰ τὸν προορισμὸν αὐτόν. Νοικοκυρεῖ, ράψιμο, κόψιμο, μάλωμα, ὕγιεινὴ, νοσηλεία, καλλιτεχνικὰ ἐργόχειρα, μουσικὴ, κουκούλια, καὶ ὅτι εἴμπορεῖ νὰ κάμῃ καὶ οφείλει νὰ ξέρη μὴ γυναικῆ, τὸ διδάσκονται ἐκεῖ μαζὴ μὲ τὸ μεγάλο μάθημα τῆς καλωσύνης καὶ τῆς αὐταπαρητήσεως καὶ τῆς ἀγάπης, εἰς τὸ ὁποῖον ὠραῖον καὶ ἐποικοδομητικὸν παράδειγμα εἶναι αὐτὴ ἡ συμπαθὴς διευθύντρια.

Δυστυχῶς ὅλες ἡ δασκαλίσις τῶν σχολείων καὶ ἰδίως οἱ δασκαλοὶ δὲν εἶναι τῶν ἰδεῶν αὐτῶν. Ἄν δὲ ὄσωον εἰς τὰ παιδιὰ τῆς ἡμέρας αὐτῆς ἐργασίαν εἰς τὸ σπῆτι διὰ τρεῖς τέσσαρες ὥρας δὲν εἶναι ἱκανοποιημένοι. Καὶ γι' αὐτὸ τὰ καυμένα τὰ παιδιὰ λυώνουν καὶ χλωμαίνου καὶ ἐκνευρίζονται καὶ ἀσθενοῦν κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτὴν. ποῦ ἡ ἔσση καὶ μόνη ἐξαντλεῖ καὶ ἀφανίζει καὶ τοὺς μεγάλους ἀκόμη.

μία ώρα εις τὸ ἀλάτι καὶ ἔπειτα τῆς πλύνετε τέσσαρα νερά. Τῆς ἀλευρόνετε καὶ τῆς τηγανίζετε μὲ βούτυρο. Τῆς σεβρίζετε μὲ ντομάτα σάλτσα, ἀπὸ ἐκείνην ποῦ κάνομεν διὰ τὸ βραστό. Ἐάν θέλετε νὰ τῆς πρρουσιάσετε ὡς πιάτο εἰς γεῦμα, τότε τηγανισμένες ὅπως εἶναι, τῆς βάζετε μέσα εἰς μία καρβάνα ἢ εἰς μίαν ἀπλάδα φούρνου, σειρές, σειρές, μὲ τυρὶ παρμεζάνα, ψωμί ψύχα τριμμένο καὶ περασμένο ἀπὸ κνισάρα, μαϊντανὸ καὶ ντομάτα σάλτσα ψημένη ἀπὸ τὴν συνήθη τοῦ βραστοῦ, καὶ ὀλίγη κάπαρη τουρσί, ἂν σὰς ἀρέσῃ.

Ἐπάνω τῆς σκεπάζετε μὲ πολὺ ψύχα ψωμί, καὶ τῆς στέλλετε εἰς τὸν φούρνο. Μπορεῖτε νὰ τῆς σκεπάζετε καὶ μὲ σάλτσα bechamel, ἀπὸ ἐκείνην ποῦ σὰς ἐσημειώσαμεν εἰς τὰ πρῶτα τεύχη, εἰς τὴν ὁποίαν ὁμως ἀντὶ γάλα βάζετε ζουμί κρέατος καὶ τὴν δένετε μὲ δύο κρόκους αὔγου. Εἶναι ὠραῖο πιάτο καὶ μπορεῖτε μὲ δύο αὔγα μελάτα καὶ μὲ τῆς μελιτζάνες οὐτὲς νὰ δειπνήσετε. Διότι ἰδίως εἰς τὴν βραδείνην τροφὴν πρέπει νὰ ἀπορεύετε τὸ κρέας, τὸ ὁποῖον εἶναι ὑσπεπτον διὰ μερινὰ στομάχια, καὶ τὸ ὁποῖον ὅταν ἡ χώνευσις γίνετα: εἰς τὸν ὕπνον μεταβάλλεται διὰ τοὺς ἀρθροϊτικούς: εἰς τοξίνας καὶ εἰς καθαρῶς οὐρικὸν δξύ.

Μελιτζάνες σαλάτα. Τῆς κόβετε φέτες καὶ τῆς ἀφήνετε νὰ μουσκεῖουν 1 1/2 ὥρα εἰς σαλαμούρα εἰς τὴν ὁποίαν βάζετε ὀλίγο ξεῖδι, μία σκελίδα σκόρδο, πιπέρη καὶ μαϊντανό. Ἐπειτα τῆς στεγνόνετε τῆς βάζετε νὰ ψηθοῦν εἰς τὴν σάρα ὀλίγον, τῆς κόπτετε ψιλές, προσθέτετε ἐληές τοῦ λαδιοῦ, τόνον τοῦ κουτιοῦ, ἂν ἔχετε, ἢ σαρδέλες ἀλιουρές, ὀλίγα αὔγα πηκτὰ ψιλοκομμένα, ὀλίγο κρομμυδάκι: γιὰ μυρουδιά, λαδόξυδο, μουστάρδα, πιπέρη καὶ ὀλίγο δεντρολίβανο.

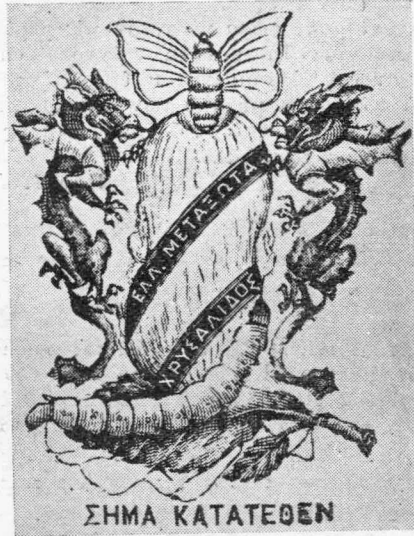
Μελιτζάνες φαροδί. Τῆς κόβετε εἰς δύο εἰς τὸ μᾶκρος των. Βγαζετε τὴν ψύχα των, τὴν χονδροκόβετε, τὴν ἀλατίζετε. Μετὰ μίαν ὥρα στίβετε γιὰ νὰ βγῆ τὸ ζουμί, προσθέτετε ψύχα ψωμί μουσκεμένο εἰς τὸ γάλα, ἂν θέλετε ὀλίγο κημὰ μαραμμένο μὲ βούτυρο, ὀλίγο μαϊντανό, καρτό κ ἰ σέλινο ψιλοκομμένο, τὰ περιᾶτε ὅλα ἀπὸ τὸ τηγάνι. Προσθέτετε ἓνα αὔγο, βουτυρόνετε τὸ ταψί σας ἀραδιάζετε τῆς μελιτζάνες καὶ τῆς γεμίζετε. Κάμετε σάλτσα bechamel, ἀντὶ μὲ γάλα, μὲ αὔγα, τῆς σκεπάζετε, πιτίζετε μὲ ψύχα ψωμί καὶ τυρὶ παρμεζάνα καὶ τῆς στέλλετε εἰς τὸν φούρνο, καὶ τῆς ψήνετε ἔπάνω καὶ κάτω μὲ φωτιά.

Βερούκοκα. Ὅταν εἶναι ὠριμα εἶναι θρεπτικά, μαλακτικά καὶ εὐπεπτα. Εἶναι περισσότερον εὐκόοιλια βρασμένα μὲ ζάχαριν, παρὰ ὠμά.

Ποτὸν ἀπὸ βερούκοκα. Βράζετε σπράντα καίσιτὰ βερούκοκα μέσα εἰς τρεῖς ὀκ. ἄσπρη ξηρὸ καὶ ἄσμο κρασί. Μετὰ τὴν πρώτη βράσι, προσθέτετε 1 ὀκ. ζάχαρι: εἰς κομμάτια, 300 ὄρ. κογιάκ, κανέλα καὶ γαρύφαλα. Μετὰ 3-4 βράσεις σπάζετε μερικὰ κουκούτσια, τὰ ρίπτετε μέσα, ἀδειάζετε εἰς πλατύστομα δοχεῖα ποῦ κλείουν ἐρμητικά. τὰ ἀφίνετε πέντε ἡμέρες, τὰ περνάτε εἰς μπουτίλιες ἀπὸ καθαρὸ γινί, τὰ σφραγίζετε καὶ τὰ φυλάττετε γιὰ τὸν χειμῶνα.

Ριζόγαλο μὲ βερούκοκα. Κάμνετε ἓνα ριζόγαλο ὅπως συνήθως. Ἐχετε βρασι: μὲ ζάχαριν ὀλόκληρα ἢ μισὰ 20-30 βερούκοκα. Σεβρίζετε τὸ ριζόγαλον εἰς σχῆμα πυραμίδος. Ἐπάνω κάμνετε ἓνα μικρὸ λάκκον καὶ τοποθετεῖτε βερούκοκα εἰς σχῆμα ροζέτας. Γαρνίρετε ἔπειτα καὶ τὸν γῦρον τῆς πυραμίδος μὲ βερούκοκα καὶ περιχύνετε τὸ ὅλον μὲ τὸ σιρόπι τῶν βερούκων.

ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΥΣΑ ΔΗΛΩΣΙΣ ΤΟΥ ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΥ ΜΕΤΑΞΩΤΩΝ ΥΦΑΣΜΑΤΩΝ Σ. Α. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

Ἐπειδὴ τινες τῶν κ. κ. ἐμπόρων Ἀθηνῶν Πειραιῶς καὶ ἐπαρχιῶν, ὡς καὶ μερικοὶ τῶν μικροεργαστηριαρχῶν αὐτοκαλουμένων δὴθεν κατασκευαστῶν Ἑλλ. Μεταξωτῶν ὑφασμάτων, αἰσχροκερδούντες εἰς βῆρος τῆς Ἐθνικῆς ταύτης Βιομηχανίας πωλοῦσι νοθευμένα εὐρωπαϊκὰ Μεταξωτὰ ὡς ἑλληνικὰ τοιαῦτα, ἀσυγκρίτως ἀνώτερι τῶν εὐρωπαϊκῶν πρὸς τὴν διάρκειαν καὶ γνησιότητα, ἐξαπατῶντες οὕτω τοὺς κ. κ. καταναλωτὰς, ἀναγκάζομαι, ὅπως γνωρίσω εἰς τὴν πολυπληθῆ πελατσίαν μου, ὅτι τὰ γνήσια **Μεταξωτὰ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ** πωλοῦνται: εἰς τὴν ἐν Ἀθήναις κεντρικὴν ἀποθήκην μου, ὁδὸς Ἐρμού 87, καὶ παρὰ τοῖς πλείστοις Ἐμπόροις Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καὶ Ἐπαρχιῶν, τιθεμένης τοῦ λοιποῦ τῆς σφραγίδος τοῦ ἐργοστασίου μου εἰς τὸ ἄκρον ἐκάστου ὑφάσματος: **Ἑλλ. Μεταξωτὰ ΧΡΥΣΑΔΙΔΟΣ Σ. Α. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ** μὲ ἐκατέρωθεν τοῦ παραπλευρῶς σήματός μου κατατεθέντος.

Ἐπιφυλάσσομαι δ' ὅπως ὑποβάλω μήνυσιν ἐναντίον τῶν δημίων αὐτῶν τῆς Ἐθνικῆς παραγωγῆς, οἵτινες ἐν τῇ ἀτυνιδισίᾳ των ταύτη οὐχὶ μόνον, ὡς λέγω, τοὺς κ. κ. καταναλωτὰς ἐξαπατῶντι, ἀλλὰ καὶ ὑψίστα ἔθνικὰ συμφέροντα καταστρέφουσιν.

Ζητεῖτε λοιπὸν εἰς ἅπαντα σχεδὸν τὰ Καταστήματα τῆς Ἑλλάδος καὶ εἰς τὴν ἐν Ἀθήναις ἀποθήκην μου, ὁδὸς Ἐρμού 87, τὰ ἐσφραγισμένα καὶ δεδοκιμασμένα Μεταξωτὰ τῆς **ΧΡΥΣΑΔΙΔΟΣ** παραγωγῆς **ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ** βραβευθέντα εἰς τὰς σοβαρώτερας Ἐκθέσεις διὰ τῶν ἀνωτέρων τιμῶν.

Τηλέφωνον Ἐργοστασίου ἀριθ. 194 Πειραιᾶ. Τηλέφωνον Ἀποθήκης ἀριθ. 554 Ἀθήνας.

Παρακαλοῦνται θερμῶς αἱ καθυστεροῦσαι συνδρομαὶ τοῦ παρελθόντος νὰ τὰς στείλουν.